AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 1 | PHONE PARK 424 | WORCESTER, MASS., 5 d. sausio (January), 1928 m. | KAINA 5 CENTAI | Vol. XIV

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

KAS LIETUVOJE KALBAMA APIE LENKŲ - LIETUVIŲ TAIKA

Dideli šalčiai Lietuvoj. Naujų Metų patikimas. Lindbergho kelionė į Meksiką atnešė gerų pasekmių. Amerikos šalių konferencija. Naujas išradimas. Rusijos Olimpiados. Siunčia daugiau kariuomenės į Nicaraguą. Milioninės įplaukos. Meksikos "dokumentų" skandalas. Mirė žymi šokikė.

PO GENEVOS SPRENDIMŲ

Kaunas, 18 gruodžio, 1927. Del įvykusio Genevoje šių metų 10 gruodžio išsprendimo lietuvių-lenkų ginčo, lietuviškoji visuomenė laikosi labai nevienodos nuomonės ir skirtingo nusistatymo. Vieni iš piliečių tame sprendime įsivaizduoja didelį lietuvių laimėjimą, antri įmato pralaimėjimą, treti skaito nė tai laimėjimu nė tai pralaimėjimu, ir t.p.

Tas piliečių nusistatymo skirtingumas gana ryškiai yra pasireiškęs įvairių politinių grupių spaudoje. Dabartinių krašto valdovų tautininkų organas "Lietuvis" tame Genevos sprendime mato didelį laimėjimą. Opozicijos spauda del to sprendimo išsireiškė visai priešingai. Krikščionių "Rytas" apie tą sprendimą išsireiškia nepalankiai. Savo 280 Nr., iš 12 gruodžio vedamąjam straipsnyje "Įvykusio Genevos sprendimo akivaizdoje" po ilgų išvedžiojimų, pabrėžia:

"Šiaip ar taip vertinsime Genevos sprendimą — ar jį laikysime didžiausiu laimėjimu, kaip kai kas yra linkęs matyt, ar jį laikysime pralaimėjimu, bet turėsime pripažint, kad 1927 m. gruodžio 10 d. musų užsienio politika yra jau griežtai pasukta kita kryptimi.

Tokio rimto ir gal visai krašto ateičiai lemtingo fakto akivaizdoje, tenka pamiršt visus partinius ar asmeninius nesusipratimus, visus vidaus ginčius ir susikaupus, susitelkus visas gyvąsias paiegas, reikalinga su visu atsidėjimu, su visu rupestingumu įvertinti susidariusį padėjimą.

Mes manėme ir tebemanome, kad, iš kalno numatant kaip dalykai kryps, galima buvo išvengt tokio sprendimo."

Valstiečių liaudininkų organas "Lietuvos Žinios" apie Lietuvių—Lenkų ginčo išsprendimą atsiliepė stačiai bauginančiu tonu. 280 Nr. randame straipsnį antgaiviu "Į Galgotą." Tame straipsnyje del Tautų Sąjungos lietuvių-lenkų ginčo, tokioje formoje išsprendimo reiškiama didelis susirupinimas ir tarp kita ko sakoma: "Mes patys esame didžiausi taikos šalininkai. Ir niekas gal but taip netroško taikingo musų bylos su lenkais išsprendimo, kaip mes. Tačiau mes, kaip ir visa musų tauta, aiškiai suprantame, kad susitaikymas su lenkais be Vilniaus yra Galgota musų nepriklausomybei."

Socialdemokratai kaipo internacionalistai į šį taip svarbų musų tautai sprendimą šaltai žiuri ir nieko aiškaus tuo reikalu nepasako. Jų organas "Socialdemokratas" išėjęs jau po to svarbaus įvykio 49 Nr., įdėjo vedamąjame straipsny po antgalviu: "Galutino sprendimo išvakarėse," kuris užsibaigia sekančiais posakiais: "Šiandien butų per anksti kalbėt, kokių pasekų tolimesniam musų krašto vystymosi turime laukti, jei santykiai su Lenkija susidėtų taip, kaip tenka juos šiuo momentu numatyt. Rimtai tą klausimą bus galima tik tuomet svarstyt, kai padėtis bus visai išaiškėjusi, kai nebeteks speliot apie santykių su Lenkija pobudį."

Federantai, kurie su dabartine vyriausybe yra kontakte del lenkų-lietuvių ginčo išsprendimo, per savo organą irgi reiškia didelį susirupinimą. "Darbininko" 51 Nr., straipsnyje "Po Genevos sprendimų", tarp kitko, šiaip išsireiškiama: "Pastarasis Tautų Sąjungos Tarybos sprendimas musų byloje prieš lenkus, yra toks šališkas ir neteisingas, kad jis neišvengiamai sudarys dar didesnės painiavos rytų Europos tarptautiniuose santykiuose. Vidujiniame Lietuvos gyvenime, tasai sprendimas taip-pat nepaliks be pasėkų ir jau šiandien pradeda reikštis žalingi jo vaisiai, gilindami musų tautos susiskaldymą. Minėtame sprendime vieni yra linkę matyt didelį musų diplomatijos laimėjimą, kiti vėl tą patį sprendimą skaito ruoštos Galgotos pradžią."

Toksai griežtai skirtingas kalbamojo sprendimo įvertinimas nežada nieko gero.

Jisai parodo, kad tame neteisingame sprendime yra paslėpta musų tautą skaldančių ir silpninančių pradų, kurie tam tikromis aplinkybėmis po sunkių kentėjimų gali visiškai Lietuvą parblokšt. Todel jau šiandien reikalinga išsiaiškint tikroji to sprendimo prasmė ir rimtai pagalvot, kuriomis priemonėmis galėtume apsisaugot nuo tų pavojų, kurių jis gali atgabent.

Lietuvos pirmas ir dabartinis prezidentas
ANTANAS SMETONA

Ta rezoliucijos dalis, kur kalbama, kad ji "neliečia klausimų, del kurių abi vyriausybi turi skirtingų pažiurų" negali but aiškinama ta prasme, kad Tautų Sąjungos Taryba neabejotinai rezervavo mums teises reikšt savo teisingiausias pretenzijas į Vilnių. Aišku, juk, kad sąvoka "skirtingos pažiuros" yra per daug plati, ir per tat visai neaiški. Nes yra ir bus šimtai klausimų, del kurių Lenkija su Lietuva bus amžinai skirtingų pažiurų, o vis del to iš to visai neseka, kad tų daugelio klausimų tarpe bus ir Vilniaus klausimas.

Šitas smugis atsitiko del daugelio priežasčių. Čia daug svėrė susipainiusieji didžiųjų valstybių interesai kita tiek nusvėrė lenkų intrigos ir propaganda, bet daugiausia reikšmės turėjo be abėjo, pragaištingieji Lenkijai pasidavusių socialdemokratų darbai ir žygiai.

Tai taip jautresnioji Lietuvos visuomenė nevienodai įvertina 10-tos gruodžio sprendimą ir iš jo daro savotiškas išvadas.

Lietuvos sunus.

DIDELI ŠALČIAI

Kaunas, 18 gruodžio, 1927. Nuo 15 d. gruodžio Lietuvoje užstojo didelį šalčiai, kurie paskutinėmis dienomis siekia net iki 18—25 laipsnių R.

Šiandien, 18 gruodžio, prie didelio šalčio pučia gana stiprus šiaurės vėjas, 13 ir 14 gruodžio iškrito daug sniego.

Lietuvos sunus.

NAUJŲ METŲ PATIKIMAS

Washington. — Baltojo namo trimitas paskelbė Washingtono piliečiams linksmą žinią, kad nauji 1928 metai jau atėjo. Didelė minia žmonių susirinko prie Baltojo namo. Ant gatvių, teatruose ir svetainėse, visur žmonės pilni linksmaus upo laukė 12 valandos, kad sulaukt, kuomet senas metas paves vietą naujam. Prezidentas Coolidge ir ponia Coolidge laukė naujų metų įteinant kartu su skaitlinga minia susirinkusia prie Baltų namų.

LINDBERGO KELIONĖ Į MEKSIKA. ATNEŠĖ GERĄ PASEKMĘ

Washington.—Pulk. Charles Lindbergh ne uždyką gavo vardą "taikos" ambasadoriaus. Jo kelionė į Meksiką atnešė pageidaujamą rezultatą Suv. Valstijų valdžiai. Po įtekme gero upo ir prielankumo jaunam Amerikos lakunui, Meksikos valdžia nutarė atmainyt nesenai nustatytas teises, liečiančias Amerikos aliejaus koncesijas Meksikos ribose. Idant atsilygint už tą, Suv. Valstijų valdžia nuėmė restrikciją išvežimo ginklų iš šios šalies į Meksiką. Meksikos pakeitimas aliejaus teisių prašalino didžiausią kliutį tarpe šių šalių gerų sąlygų.

AMERIKOS ŠALIŲ KONFERENCIJA

Washington. — Pan-American arba visų Amerikos šalių konferencija paskirta atidarymui 16 sausio, 1928 metų, šiuo laiku turi daugiau šansų pasisekimo negu kaip buvo manyta keli mėnesiai atgal. Latinų Amerikos šalys žiurėjo su neužsitikėjimu į Suv. Valstijų politiką, matant joje pavojų savo nepriklausomybei. Jos buvo nusistatę gint savo nepriklausomybės teises, kaip ginklu, taip ir žodžiais per ateinančią konferenciją. Kuomet prieinama prie geresnės taikos, tad žodžiai konferencijos delegatų neskambės taip aštriai. Prezidentas Coolidge kalbės pirmą dieną konferencijos, į kurią jis ypatiškai ketina atsilankyt.

NAUJAS IŠRADIMAS

Washington. — Philadelphijos Human Research korporacija padovanojo Suv. Valstijų valdžiai planus naujai išrastų mašinų ir prietaisų apsaugojimo submarinų nuo nuskendimo. Mašinos jau užpatentuotos reikalauja tiktai lėšų padirbimui ir išbandymui. Jeigu tas naujas išradimas butų praktiškas, tad panašių nelaimių, kaip atsitiko su submarinais S—51 ir S—4 daugiau nebeatsitiks.

MIRĖ ŽYMI ŠOKIKĖ

Paryžius, Franc. — Loie Fuller, pasižymėjusi šokikė, mirė uždegimu plaučių ligos, pasirgus vos 10 dienų. Ponia Fuller pasiskelbusi ypatiška Rumunijos karalienės draugė, suteikė Amerikos valdžiai ir pačiai karalienei daug nemalonumo, kuomet karalienė Marija važinėjo po Ameriką 1926 metais.

RUSIJOS OLYMPIJADOS

Maskva, Rus. — Sovietų valdžia planuoja paruošt savo "Olympijadas" Rusijoj. Tuo ji mano atitraukt pasaulio sporto mylėtojų domą nuo tarptautinio Olympiko suvažiavimo Amsterdame ateinančią vasarą. Šeši šimtai darbininkų sporto atstovų pakviesti dalyvaut kartu su 1500 rusų atletų mylėtojais suvažiavime, kuris atsibus Maskvoj nuo 12 iki 22 rugpiučio šių metų. Apart to "Žiemos spartakijada" prasidės vasario 8-tą. Čiužinės ir kiti žiemos sportai, bus įvesti panašiai, kaip yra St. Moritz, Šveicaruose.

SIUNČIA DAUGIAU KARIUOMENĖS Į NICARAGUA.

Washington. — Kariškas laivas Chateau Thierry su 150 Amerikos kareivių pasiųsta iš New Yorko į Nicaragua. Revoliucija kiek apštilusi žada vėl išsiveržt. Keli amerikiečiai tapo užmušti gen. Sandino sukilėliais, kurie nuolat kankina valdžios kariuomenę netikėtais užpuolimais. Amerikos kariuomenė ne veda kovos su revoliucijonieriais, tačiaus turi nuolat saugot Amerikos piliečius ir turtą nuo užpuolimų įvairių šaikų banditų, kurių laike besitęsiančios revoliucijos geras skaitlius priviso.

MILIJONINĖS ĮPLAUKOS

Washington. —Suv. Valstijų milijoninių įplaukų klasa nė kiek nesumažėjo,bet su kiekvienais metais darosi skaitlingesnė. Taip 1923 m. buvo 153 ypatos mokančios mokesčius nuo viršaus $1,000,000 savo metinės įplaukos. 1926 metais buvo 228 ypatos turinčios virš milijono dolerių įplaukų. Minėta didelių įplaukų klasa sumokėjo valstybės iždan $81,245,234 metinės mokesties.

LIETUVOS ŠAULIAI Į VISUOMENĘ

Šaulių Sąjungos Centro Valdyba išleido atsišaukimą į visuomenę ryšy su gyvenimo momentu. Atsišaukimas išplatintas visoje Lietuvoje.

MEKSIKOS "DOKUMENTŲ" SKANDALAS

Washington. — Pasibaigus kalėdų atostogoms, komisija ištyrimo Hearsto laikraščiuose paskelbtų "dokumentų" pradėjo savo darbuotę. Senatorius Norris, yra vienas iš keturių kaltinamųjų ėmime kyšių senatorių, ypatiškai atlankė p. Hearst, reikalaudamas užvardint ypatų, kurie padavė jam tas informacijas. Apart Hearsto ir jo Meksikos korepondento J. Page, turi but ypata pranešusi šias žinias teisingas ar falsifikuotas. Miguele Avila, kuris buk supirko dokumentus, pasidavęs Amerikos piliečiu, iš tikro yra Meksikos piliečiu.

SUSEKTI KOMUNISTAI

Šiomis dienomis kriminalinė policija suėmė vieną komunistą su "Mopro (Tarptautinė organizacija komunistams šelpt) veikimo apyskaita. Iš apyskaitos paaiškėjo, kad ši organizacija savo darbui Lietuvoje varyt vartoja tukstantines pinigų sumas. Pas suimtuosius komunistus rasta daug tuščių pasams liudymų, blankų ir t.t.

TABAKO PRAMONĖ

Lietuvoje yra 14 tabako fabrikų su 1000 darbininkų. Tabakos gaminių visoje Lietuvoje per metus suvartojama maždaug už 30 milijonų litų. Valstybė iš tabako pramonės turi pajamų per metus apie 12 milijonų litų.

PREZIDENTO RANKA SUKRATYTA

Washington. —Prezidentas Coolidge skaudžiai atjautė Naujų metų pasisveikinimą su virš 2000 piliečiais. Pereitais metais tuo laiku jis perėmė ranką ir turėjo tulą laiką nešiot ją užbandažavotą. Šiais metais silpnumas rankoj atsikartojo.

LINDBERGH IŠLĖKĖ Į HONDURAS

Tegucigalpa, Honduras. — Amerikos vėliavos plevėsuoja ant visų šio miesto namų laukiant atlėkimo Suv. Valstijų geros valios ambasadoriaus pulk. Charles Lindbergh atlekiant su savo orlaiviu "Spirit of St. Louis." Visi Honduras laikraščiai pilni paveikslų ir aprašinėjimų Lindbergho gyvenimo ir jo kelionių.

AMERIKOS—FRANCIJOS SANTAIKA

Paryžius, Franc. — Nauja santaika Amerikos su Francija planuojama vietoj užsibaigusios, darytos, 1916 metais, yra patenkinama kaip abiem dalyvaujančiom šalim, taip ir Anglijai, kuri tai santaikai pilnai pritaria.

Žinios iš Lietuvos

LAIŠKAS NUO LIETUVOS KAREIVIO,

rašytas C. Mikalajunui iš West Admeston, New York

Mielas Dėdele:—

Neturėdamas Jusų naujausio adreso, pasiryžau parašyt Jums šitą laiškelį nors ir nežinau tikrai ar jis jums patiks ar kitų taps perskaitytas.

Neramų mums, kad juodi debesiai eina ant mus nuo pietų pusės, nuo Lenkijos. Tie juodi debesiai slogina musų lietuviškas širdis. Didžiausias musų priešas Lenkas tykoja mus pavergt ir panaikint Lietuvos nepriklausomybę. Jie nori, kad lietuviai taptų jų vergais kaip kadaise buvo.

Bet ne, to nebus! Mes dėsim visas pastangas, liesim paskutinį kraują, kad musų tauta butų laisva. Aš esu kaipo Tėvynės gynėjas, jau šeši metai kaip laikau ginklą savo rankose ir visada gatavas gint savo Tėvynę ir josios turtą nors aš savo nuosavybės ir neturiu. Bet garbė mano Tėvynės yra tikras mano turtas.

Aš irgi troškau skrist į svetimą šalį, bet šauksmas Tėvynės sustabdė mane ir privertė jai šiais liudnais laikais patarnaut; šaukia ir prašo manę mano motina Tėvynė, kad gyvenčia ir dabočia ją ir dirbčia jos naudai. O man dirbt del Tėvynės yra labai linksma ir malonu, kad kiekvienas išeivis sugrįžęs į savo šalį, rastų ją laisva ir sau pasidžiaugtų ir ramus sugrįžtų į savo gyvenimo vietą, pasisėmęs sau tėvynės meilės, radęs savo tėvynę gerai pastatytą ant kojų, pasigėrėtų grožybėmis Lietuvos gamtos ir puikia Lietuvos kariuomene, pasiklausytų jų puikių dainų.

Šįmet Klaipėdoje man teko dalyvaut porą kartų pasitikime amerikiečių. Pakol jie išlipo iš garlaivio, didžiausias šauksmas buvo — "valio, amerikiečiai! valio Lietuva!" Sutikome juos su orkestrom griežiant Lietuvos himną. Tukstančiai žmonių susirinko ir visi šaukė — "Valio, amerikiečiai!" Ašaros pasipylė iš atėjusių pasitikt ir iš parkeliavusių. Žinoma, amerikiečiai sugrįžo turtingi ir gražiai pasirėdę. Mes atrodėme vargšai prieš juos. Bet musų dvasia buvo pasipuošus, visi stebėjosi iš musų drąsos, kad musų broliai čia vargstanti davė tokius drąsius savo sunus—didvyrius, kurie drąsiai kovodami su didelėm valstybėm, kaip Rusija, Lenkija, Vokietija ir Francija, išliuosavome savo šalį ir Klaipėdos portą iš po prancuzų verguvės. Prieš visus mes statėme savo krutinę ir liejom kraują. Ko Lietuva pirma nė sapnuot nesapnavo, kad galėtų pakelt ginklą prieš tuos galiunus.

Nuo to laiko (1923 metų sausio mėnesio), kaip išėjom i Klaipėda—jos vaduot, tai iki šiam laikui tebegyvenu kaipo to krašto sargas. Šaukė musų broliai, kad mes juos išvaduotumem iš po vokiečio nelaisvės, kurie valdė per 600 metų. Dar vienas krakodilius guli ant musų pietų krašto ir siurbia musų brolių kraują ir ten pagelbos šaukiasi musų broliai. Ten yra kruvinas — erškėčiuotas kelias eit į savo senovės brangią sostinę — Vilnių. Ten mus laukia, šaukdama Gedimino pilis, kad nuėję iškeltume musų tėvynės trispalvę vėliavą ir pagerbtume savo tautos himnu, kurią dabar priešas laiko paniekinęs ir trempia jos brangią atmintį.

Viską galima nuveikt, tik reikia turėt ištvermės, drąsos ir kantrybės. Atsiprašau, gerbiamas Dėdyte, nes dar daug turiu jums ką rašyt, bet kaip nežinau kam mano laiškas teks, tai trumpai užbaigsiu.

Brolis Petrukas taipgi čia, Klaipėdoj. Jis yra uosto knygvedžiu. Aš pasiryžau iki gyvos galvos tėvynei darbuotis, nors gyvenimas ir sunkus. Juozuką leidom į gimnaziją. Jis pasidavė dvasiškai akademijai, kur jis pasišventė dešimts metų mokslui, kad palikt profesorium. Jis bus kunigas — vienuolis arba tėvas jėzuitas.

DEL A. SODEIKOS IŠVAŽIAVIMO AMERIKON

Lietuvos Valstybinės Operos artistas gerb. p. Antanas Sodeika, sąryšyje su jo gastrolėmis Amerikon, vienam iš spaudos bendradarbių nuoširdžiame pasikalbėjime suteikė sekančių žinių.

Paklaustas p. Sodeika, ar ištikrųjų jis yra nusistatęs vykt Amerikon ir kada?

Į tai atsakė, kad "taip."

"Jau nuo pat 1920 metų, kai grįžau Lietuvon, svarbiausiu mano uždaviniu buvo sustiprinti ką tik besikuriančią operą. Tas darbas man buvo ir yra mylimas. Per paskutiniuosius 7 metus valstybinė Kauno opera liko pastatyta iki tinkamo aukštumo, kame teko gana daug savo iegų padėt. Bet, kadangi esu labai susigyvenęs su broliais amerikiečiais, kame ir mokslus ėjau ir dalyvavau jų viešajame gyvenime, ten draugai, draugės ir pažįstami ir šiaip geri žmonės, per ilgametį laiką labai pasiilgau. Todel jau kiek anksčiau regis ir spaudoj buvo, norėjau juos aplankyt, bet del intensyvaus ir mylimo darbo valstybinėj operoj, ir del savo šeimynos padėties, o labiausiai, tai kaip matote, iš operos negalėjo išsitarpuot, nėra kam pavaduot, tai del panašių vis aplinkybių savo norą jokių budu negalėjau užganėdint ir teko atidėt kiek vėlesniam laikui. 1927 m., pagaliau teko išsitarpuot ir tai tik neilgam laikui. Jei neatsitiks kokia nelaimė, apie kovos mėn. 10 dieną, 1928 metų, tikriausiai žadu jau but New Yorke ir pradėt savo maršrutą. Kadangi, kaip minėjau, tegalėjau išsitarpuot vos tik keliems mėnesiams, tai žinoma, visų kolonijų aplankyt negalėsiu (nors pakvietimų jau gavau iš anksto), tuo labiau, kad koncertuot pas amerikiečius labiau priprasta šeštdieniais ir šventadieniais, o tokių šventadienų ir šeštadienių nuo kovo ligi liepos neperdaugiausiai rasis.

Į klausimą, "kurias kolonijas lankysiu", tai manau pirmoj eilėj didesnias ir tas, kuriose gyvenau ir brangią savo jaunystės dalį praleidau. Amerikoj, keliolikos metų gyvenimas tarp savo tautiečių padarė į mane įtaką, rodos, kad ir dabar aš esu amerikietis, jų gerumas, jų atvirumas ir nuoširdumas paliko manyje amžiną atmintį. Tat tikiu, kad ir dabar jie manes lauks ir mielai mano sumanymą parėms."

Tuomi baigėsi su ponu A. Sodeika pasikalbėjimas, palinkėjus jam laimingos kelionės.

—o—

Įvairios Žinios

Prezidentas Hindenburg priėmė ministerių kabinetą

Berlynas, Vok. — Prezidentas von Hindenburg laikė metinį naujų metų priėmimą visų kabineto ministerių savo rezidencijoj. Apart ministerių dauguma valdžios žymiausių valdininkų atsilankė pas prezidentą išreikšt jam naujų metų pasveikinimus. Priimdamas pasveikinimą primiero kanclero Wilhelmo Marx prezidentas pabriežė savo užsitikėjimą, kad dabartinis kabinetas pataikys palaikyt gerus santykius su kitom partijom turėdamas omeny vien tik tėvynės labą. Tėvynės labas, prezidento nuomone, turi viršint visus kitus reikalus ir ypatiškus nusistatymus.

Duos Lindbergui medalį

Havana, Cuba. — Kubos geografijos draugija ketina apdovanot pulk. Charles Lindbergh specialiu medaliu, kuomet jis atlankys Havaną. Honduras kongreso komitetas apgailestauja,kad negali padovanot Lindbergui garbės titulą Honduros karo pulkininko, nes tas yra priešingas jų konstitucijos įstatams.

Vilkai suėdė kudikį

Ryga, Latvija. Baisi tragedija atsitiko netoli Lietuvos rubežiaus Latvijos kaime Malety. Tula moteris važiavo iš miestelio namon su mažu kudikiu. Paskui ją užpuolė gauja alkanų vilkų. Moteris paleido arklį kiek galėdama, manydama pasiekt kaimą pirma negu vilkai pasieks ją. Jai pavyktų įsigelbėt, bet jeigu arklis nebutų kritęs jau visai arti kaimo. Vilkai užpuolė nelaimingą moterį, suėdė jos kudikį ir ją apgraužė. Išgirdusi moteriės riksmą, atbėgo kaimiečiai pagelbon ir apgynė apalpusią nuo baimės ir skausmo moterį.

Čigonai sušalo

Vienna, Austr. — Parėjo žinia, kad Bielitz policija rado 40 čigonų sušalusių šėtrose, miške. Apie 30 čigonų nugabenta ligoninėn su nušalusiomis dalimis kuno. Nepaprastas šaltis ir vėjas kankino Bielitz apielinkę laike kalėdų.

Bažnyčios nelaimė

Neapolis, Ital.—Vienas vaikas tapo užmuštas ir prižiurėtoja vaikų prieglaudos mieste Barra sužeista bažnyčioj Bažnyčios siena sugriuvo laike pamaldų ir palietė arti stovintį kudikį, kiti vaikai buvo išvesti išbažnyčios. Per kelias dienas siutusi audra sunaikino senos bažnyčios sieną, kuri pataikė sugriut, kuomet vaikai buvo bažnyčioj susirinkę.

Rumunijos karalienės duktė laukia garnio

Bucharest, Rum. — Karalienė Maria išvažiavo į Belgradą pas savo žentą karalių Aleksandrą, švęst stačiatikių kalėdas, kurios eina sulig seno kalendoriaus ir vėlinasi 13 dienų. Aleksandro žmona, buvusi Rumunijos kunigaikštė laukia garnio atsilankymo.

Anglijos kanalo audra

Deal, Angl. — Baisi vėtra ir sniego audra siuto per kelias dienas ir naktis po Anglijos kanalą. Audrai prabėjus, milijonai vėžių ir žuvų tapo vandens išmesti ant kanalo krantų. Kaip katrie vėžiai syrėt po 5 svarus. Aplinkiniai kaimiečiai ir miestelių gyventojai buriais eina rankiot žuvis ir vėžius, idant už dyką pasinaudot gera žvejone.

Mokina Esperanto kalbos per radio

Paryžius, Franc. — Europoj prasiplatino mokinimas įvairių kalbų per radio. Apart visų Europos kalbų per radio galima turėt pamokas ir Esperanto kalboj.

Busentis Anglijos karalius demokratiškas

London, Ang. — Anglijos sosto įpėdinis, kunigaikštis Wales pasižymi savo demokratiškumu. Jį dažnai mato įvairiose vietose, kur susirenka skaitlinga visuomenė. Kunigaikštis yra didelis sporto mėgėjas. Pereitą savaitę jis čiužinėjosi ant šynelių kartu su kitais ant Stapleford parko ežero.

Tvano pavojus praėjo

Casablanca, Morocco. — Vanduo upių tarpe Atlantiko jurių ir Mekkes pradeda nusekt ir pavojus naujo išsiveržimo iš kraštų negręsia. Nesenai atsitikęs Morokkoje tvanas nepadarė tiek blėdies kaip iš pradžių buvo manyta.

Lindbergho kelionės

San Salvador Respublika, Salvador. — Pulk. Charles Lindbergh apleidęs su savo orlaiviu "Spirit of St. Louis" Meksiką, laiko negaišuoja, tiktai važinėja iš vienos vietos į kitą. Laike vienos savaitės jis aplėkė daug šalių. Pirmiausia buvo Guatemaloj, paskui nulėkė į Bilizę, British Honduras. Iš ten pro aukštus kalnus pasiekė mažą respubliką Salvador. Tos šalelės gyventojai beveik visi iki galvos išėjo pamatyt visų mylimą jauną lakuną "Lindy", nes jo vardas jau žinomas visur, ypatingai po Amerikos šalis. Salvadoro oficialai priėmė Suv. Valstijų geros valios ambasadorių su visomis iškilmėmis ir prilankumu, sulig savo galimybės. Salvadoro respublika ne dažnai susilaukia tokių garbingų svečių.

Karalius pagerbė Mussolinį

Roma, Ital.—Karalius Viktoras Emanuelius ir karalienė Elena turėjo specialį pokylį Kvirinalo palociuje, paruoštą premierui Mussolini ir viso ministerių kabineto naujų metų dienoj. Jokių kitų oficialių priėmimų nebuvo.

Titaniko nuskendimo "auką" atsirado

Coalville, Aug. — Ponia Jane Robertson per 16 metų nedavusi apie save jokią žinią, netikėtai atlankė savo motiną. 16 metų atgal ji išvažiavo laivu Titanic į Ameriką. Tėvai manė, kad ji nuskendo kartu su kitais, nes nieko apie ją nebuvo girdėt. Ponia Robertson vos dvi valandas paviešėjo pas motiną ir vėl išvažiavo nesakius kur. Motina tiek sužinojo, kad jos duktė nevažiavo į Ameriką ant laivo Titanic, bet yra vedus. Laike karo, ji tarnavo kaipo slaugė kariuomenėje ir pateko į vokiečių nelaisvę. Per taip ilgą laiką nebuvusi namie ponia Robertson nerado gyvo savo tėvo, sesers ir dviejų brolių.

Sniegas užgriovė keturis studentus

Tokio, Jap. — Keturi studentai Waseda universiteto išėję pačiužinėt,tapo užgriauti nuslinkusių nuo kalon sniegu. Jų lavonai buvo ištraukti iš po sniego kruvos.

Jauniausia pramotė

Konstantinopol, Turk. Hanum Apzian 43 metų yra jauniausia pasauly pramotė. Ji ištekėjo esant 12 metų amžiaus, į 2 metu susilaukė dukters. Duktė ištekėjo 14 metų. Už metų turėjo dukterį, kuri nesenai sulaukė sunaus.

Pagerbė skulptoriaus mirties sukaktuves

Paryžius, Franc. — Francija apvaikščiojo 10 metų sukaktuves mirties Augusto Rodin, žymiausio Francijos skulptoriaus. Namas ir sodnas, kuriame Rodin gyveno, užlaikytas atminčiai to žymaus artisto.

Dieną policistas — vakare artistas

Paryžius, Franc. — Jean Simonet, Paryžiaus policistas, liuosu nuo užsiėmimo laiku piešia paveikslus.Kiekvieną šventadienį jis piešia Paryžiaus apylinkės vaizdelius. Dabar policisto piešiniais išstatyti ant pažiuros ir parsiduoda.

Šokikė sudegė

Berlynas, Vok. — Lucie Kieselhausen pasižymėjusi Vokietijos šokikė, mirė nuo apdegimo zaizdų. Ji valė savo plaukus su benzinu.Benzino gazas pasiekė liepsną krosnies ir sprogo taip smarkiai, kad net sienos kambario sukrutėjo. Drabužiai šokikės užsidegė ir baisiai apdegino visą jos kuną. Mirė ligoninėj sunkioj kančioj.

Ruošiasi prie sukaktuvių

Stockholm, Šved. — Švedijos karalius Gustafas ruošėsi prie apvaikščiojimo savo 70 metų gimimo sukaktuvių ir 20 metų karaliavimo ateinantį birželio mėnesį. Sukaktuvės užėmimo sosto išpuolė 8-tą gruodžio, bet senas karalius atidėjo jo apvaikščiojimą ant savo gimimo dienos. Danijos, Belgijos, Norvegijos ir kitų šalių karališkos šeimynos atsilankys tą dieną į Švedijos sostinę.

—o—

AMERIKOS ŽINIOS

Rado sušalusią mergaitę

Toronto, Ont. — Florence Costello 13 metų mokinė, prapuolusi nuo 14 gruodžio, rasta sušalus grabėj arti Toronto. Mergaitė apleido rytę mokyklą, nes buvo nesveika ir turbut eidama namon apsilpnėjo ir įpuolė į grovį.

Sudegė gelbėdamą lelę

Baltimore. — Maža mergaitė Verna Chance bandydama užgesyt užsidegusią nuo eglaitės lelės šlebę, pati užsidegė. Nugabenta ligoninėn, mirė nuo apdegimo.

Rado tris peles malasuose

Philadelphia, Pa. — Herry J. Buxton ir jo žmona Alice Buxton apskundė teisman tulą New Orleons molasų firmą už tai, kad rado tris nudvėsusias peles ant dugno blėkinės su molasais. Baxton reikalauja atlyginimo už suteiktą jam iš tos priežasties nemalonumą ir nervų sukratymą $1,000, jo žmona reikalauja $5,000.

Žydai užprotestavo prieš filmų rodymą

New York. — Tulos žydų organizacijos užprotestavo priešais rodymą kinematografų filmų veikalą "King of Kings" (Karalius karalių), kaipo erzinantį žmones priešais žydų tautą. Keliose Europos šalyse, kur labiausia žydai neužkenčia tų filmų—nerodys.

Mirė nuo degtinės

New York. — Kalėdų savaitėj 24 ypatos mirė New Yorko mieste nuo persigėrimo degtinės. Kituose miestuose buvo taipgi po kelis atsitikimus nusinuodijimų degtine.

Sharkey ruošiasi prie kumštynių

New York. — Abejonė apie Sharkey mušį su Tom Heeney 13 sausio Madison Square Garden New Yorke tapo prašalinta, kuomet pranešė apie abiejų kumštininkų ruošimąsi prie kovos.

Gelžkelio nelaimė

Chicago, Ill. — Du greitieji traukiniai susitiko laike sniego audros 30 gruodžio vakare. Inžinieriai per sniego putimą negalėjo matyt ženklų, apsaugojančių nuo susidurimo. Baisus triukšmas traukinių susimušimo, riksmas moterų ir vaikų, sutraukė daugybę žmonių prie vietos nelaimės, kurioje dvi ypatos tapo užmuštos ant vietos. Apie 40 ypatų nugabenta ligoninėn. Atsitikimas įvyko prie Chicagos prekių traukinių vietos.

Snyderienė ir Gray ruošiasi prie mirties

New York. — Ponia Ruth Snyder, kuomet diena jos egzekucijos artinasi, nustojo savo ramaus upo. Lig šiol ji vis turėjo vilitį, kad atsitiks kas nors tokio kas išgelbės ją nuo elektros kedės. Dabar ji nerviškai klausinėja visų kas tik ją lanko "ar jai tikrai reiks mirt?" Visą savo turtą ji užrašė savo 9 metų dukteriai. Judd Gray, pagelbėtojas nužudyme Snyderienės vyro, taipgi padarė paskutinius užrašus, nes jie abudu mirs 13 sausio.

Apiplėšė banką

Chicago, Ill. — Nepaprastai drąsi vagystė atsibuvo Chicago Ravenswood banke. Laike sniego audros šeši plėšikai pasivijo banko tarnautoją. Kuomet jis pasiekė savo garadžių, jie išlupo jį iš automobilio, atsivežė atgal į banką su revolveriais, privertė jį atidaryt banko šėpas ir pasiėmę $80,000 pabėgo.

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Nauja, žingeidi knyga — Lietuvių kariuomenės pilna istorija, parašyta Majoro P. Rusecko. Telpa daug įdomių paveikslų iš kariuomenės gyvenimo ir darbuotės.

Prie aprašymo, TELPA SPECIALIS PRIEDAS —PAVEIKSLAI LIETUVIŲ KAREIVIŲ—"Amerikos Lietuvio" skaitytojų, dalyvavusių Didžiajame Kare, Suv. Valstijų kariuomenėj.

Knygos kaina tik 40 centų. Gaunama tik iš

"AMERIKOS LIETUVIO" ADM.
14 VERNON ST., WORCESTER, MASS.

Patėikė M. STAKĖNAS

TURKŲ RESPUBLIKA PROGRESUOJA

(JAUNOS TURKĖS H. S. EKREM PASAKOJIMAS)

I

Boston forumo susirinkime (The Old South Hall) 4 d. gruodžio, nedėldienį po pietų, man teko pirmą sykį savo gyvenime klausyt turkės, p-lės Hadija Selma Ekrem prakalbą link "Rytų ir vakarų" moralybės. Jauna turkaitė Ekrem, atrodo kaip amerikonka, trumpai plaukus apsikirpus, pasirėdžius, taipgi amerikoniškai. Tik del stiliaus turkišku rudmargiu apsiautalu apsisiautus.

Jos tėvas Bey prieš karą prie sultono buvo Jeruzolimos gubernatorium. Dabar yra vienatiniame turkų Stamboul universitete profesorium. P-lė Ekrem prakalbėjus keletą žodžių turkiškai, pradėjo angliškai: "Aš atstovauju Jauną Turkiją, tą valstybę ar tautą bei respubliką, kuri kilo ar gimė 4 metai atgalios.

"Taigi, aš kalbėdama apie Rytų ir Vakarų moralybę daugiau iliustruosiu jaunaturkų ir jaunaturkių budą."

"Jauna Turkų respublika tiesioginiai panaikino daugpatystę (prie sultono turkai turėdavo po keturias ir daugiau pačių). "Moterys ir merginos nuo veido numetė šydus bei apdengalus. Dabar jaunaturkės parėdus dėvi taip, kaip amerikonkos, su vaikinais romansuoja taip pat kaip Amerikoje.

"Prie sultono merginos ir moterys ne tik kad buvo uždengtu veidu, bet buvo slepiama nuo publikos. Tėvai ar kaimynai bei artimieji, be merginos sutikimo, pavesdavo but pačia bile kokio vyro.

"Vedybos prie sultono įvykdavo taip: du liudininkai pareiškia abiem — taip vaikinui kaip ir merginai, kad tasai vyras bei vaikinas yra tavo vyras arba ta mergina yra tavo pačia. Persiskyrimas vykdavo tokiu pat budu.

"Dabar vedybos stovi kitoniškai, taip kaip Amerikoje. Vaikinas ir mergina turi nueit su dviem liudininkais į taip sakant valdžios vedybų įstaigą ir padaryt vedybinę registraciją ir paskiau už tulo trumplaikio. nuo tam reikalui nuskirto valdžios atstovo gauna šliubą.

"Šiandiena merginos tėvai ar artymieji kaimynai, negali priverst but pačia, jai nežinomo ar nemylimo vyro ar vaikino."

Paskiau lektorka atsakinėjo į publikos paklausimus. Vienas užklausė: Ką Jaunoji Turkija daro su Armenija? Lektorka atšavė: "Sulig Turkijos respublikos konstitucijos, visi piliečiai, be skirtumo tautos ar rasės ir tikybos," yra lygus prieš įstatymus. Taip kaip Amerikoje nėra tautų mažumos."

Antras užklausė: — Kaip stovi tikybos arba bažnyčios stovis? Lektorka atsako: "Prie sultono mosliška arba mohomedoniška tikyba turkams buvo valstybinė. Sultonas buvo taip civiliškas kaip ir religiškas viršininkas. Mosliški kunigai turėjo pilną valią baust ir kankint bile turką ar turkę del neišpildymo bažnytinių prisakymų. Šiandiena, respublikos laike to visai negali daryt. Mat religijos ar bažnyčios stovis yra laisvas. Suprantama, tikyba ar bažnyčia atskirta nuo valstybės. Švietimą kontroliuoja centralė valdžia."

"Turkų respublikos konstitucijos 5-to skyriaus 70-as prg. sako: Neliečiamybė ypatos: laisvė sąžinės, tikybos, kalbos ir spaudos. Laisvė darbininkams organizuotis, privatišką nuosavybę turėt. Laisvė susirinkimams. 69 Paragrafas sako, kad privilegijų nėra. 75 paragrafas sako: Nė vienas pilietis negali but baustas ar kankintas delei jo religiškumo sektos, privačių pažiurų ar filosofinio nusistatymo. 73 Paragrafas sako: Fiziškas kankinimas, korporalė bausmė, turto užgrėbimas draudžiama (o prie sultono buvo galimai."

Dar buvo klausimas:—Ar mosliška tikyba didžiai skiriasi nuo krikščionių? Atsakymas buvo: "Moslem arba mohomedonų religija tiki į vieną visagalį Dievą. Tiki į aniuolus, geras ir piktas dvasias. Tiki į Koraną ir jo pareiškimus (taip lygiai, kaip krikščionis į Bibliją). Tiki į pranašus, prisikėlimą ir paskutinį teismą pragarą (peklą). Visagalio Dievo esybę iššaukia Allah. Taip pat tvirtai tiki į velnius, dangų ir nemarią sielą. Mahomedą skaito Dievo sunumi. Moslem pabaigoje maldos visuomet sušunka: "Tai čia ne Dievas, o Allah ir jo pasiuntinis Mahomedas."

II

Per 9 šimtus metų turkai laikėsi orientalės rytų civilizacijos ir tiktai 1 d. spalio, 1922 m. Tautinis Seimas Angoroje priėmė rezoliuciją, kad Sultonas Caliph Mehmed VI, galva Ottomanų imperijos yra atstatytas bei nuverstas nuo sosto ir respublika įsteigta (Sultanas pabėgo arba pasislėpė Anglijos Admirolo Brock karišKame laive 17 spalių, 1922 m.). Dabar, reiškia turkai išsinėrė iš orientalės rytų civilizacijos ir priėmė vakarų nacionalę civilizaciją. Civilius įstatymus kopijavo iš Šveicarijos, kriminalius —iš Italijos. Kaip kuriuos istatus kopijavo iš Francuzijos ir Šiaurės Amerikos respublikos.

Turkų civilizacija senoji taip sakant rytų bei orientalė buvo pamatiniai religiška kaip civikos ir ekonomijos srityse. Jinai buvo labai panaši į katalikų krikščionišką (bažnytinę) Byzantinos civilizaciją. Turkija stovi Europos ir Mažosios Azijos kontinentuose. M. Azijoje prasidėjo krikščionybė, gimė ir mirė Kristus, Dievas davė 10 savo prisakymų, Adomas ir Ieva buvo rojuje ir tt. Žodžiu sakant Turkijos teritorija yra krikščioniškos šventenybės žemė.

Viduramžiuose Byzantinos imperijos imperatoriai ir karaliai buvo Rymo popos globoje. Jie su bažnyčios pagelba pradėjo turkus užkabinėt kryžkarėmis. Nuolatinės europiečių karės prieš turkus taip juos suerzino, kad jie paskelbė "Šventą karą prieš krikščionis." Reiškia iššaukė visą mosliška arba mahomedonišką svietą prieš krikščionis. Krikščionys Rymo papos palaiminti, taip pat visi puolė ant mozulmonų. 15-me šimtmetyje iškilo didžiausias karas. Mat, dvi dieviškos galybės susikibo. Tai yra katalikai bei krikščionys ir moslai arba mahomedonai. Užbaiga trijų šimtų metų karės bei pergalė teko moslemams arba turkams. Jie 1453 m. 29 gegužės užėmė šventosios Romos imperijos, taip sakant Byzantinos sostinę Konstantinopolį. Taip sumušė krikščionis, kad ketvirtdalis krikščioniškos Europos pateko turkams ir Byzantinos imperija, Rymo bažnyčios motina subirėjo ant visados. Liko istorijos lapuose tik trupiniais.

Kaslink turkų atskiros tautybės

Turkai grynai turkiškos tautybės neturi (Skaityk Amerikos respublikos prekybos direktoriaus Kleino raportą iš 1926 m., priduotą Prekybos Sekretoriui). Ethniškai, jie susideda iš kurdų, kirkizų, lazirų, pamoksų, turkomanų, juraksų, tahtajonų ir turanų. Anthropologiniu žvilgsniu žiurint, tos grupės žmonės yra tatariškos—turaniškos veislės. Tų visų bei turkų kalba panaši persiškai. Turkų abėcėlė arabiška iš 28 raidžių. Turkai skaito iš dešinės į kairę. Jų literatura stovi prie perso-arabiškos rašliavos. Šiandien turkai palaiko apie 5 dienraščius, apie tiek žurnalų ir savaitraščių. Šiandieniniai turkų rašytojai, poetai, filosofai ir mokytojai yra Vakarų Europos racionalės kulturos įtakoje. Turkų respublikoje šiandien yra gyventojų apie 14 milijonų. Prie sultono jie turėjo savotišką metskaitį arba kalendorių su 13 mėnesių. Dabar jie taip pat priėmė gregorišką kalendorių, tokį, kokį mes vartojame.

Turkų valstybės pradžia prasideda nuo 1037 metų po Kr. gm. Nuo pat pradžios turkų valdonais buvo šaikai. Taigi nuo 1037 m. iki 1307 m. valdė šaikai (arabiški monarchai). 1307 m. Ottomanas pasivadino imperatorium ir sultonu viso mosliško svieto. Moslų arba mahomedonų viso yra apie 219 milijonai. Turkų sultonas mahomedonams buvo taip panašiai kaip Rymo-katalikams Rymo papa. Per 600 metų turkai turėjo 36 sultonus.

VINCO KUDIRKOS SKAITYKLA

Ši, Kauno visuomenei skiriama, miesto lėšomis užlaikoma, įstaiga yra patogioje vietoje — Laisvės Alejoje, 48 numeris, ir užima visą namo dalį antrame aukšte.

—Miesto valdžiai, aišku, labai brangiai kainuoja šios įstaigos užlaikymas, nes jau vien nuomos mokestis už jas užimtą butą siekianti apie pusantro tukstančio litų. Be to šiai ir — gretimuose dvejuose kambariuose esančiuose — Pedagogijos muziejui prižiurėt ir švariai juose palaikyt, čia pat gyvena ir sargas, Miesto valdybos išlaikomas.

Čia, kaip ir kituose kaikuriuose darbuose, tenka Miesto valdybai rimtai prikišt štai ką: faktiškai miesto lėšos šiuo atvėju yra labai neracionališkai mėtomos, nes svarbiausio daikto šioje skaitykloje nėra—butent: nėra joje ko skaityt.

Skaitykla atdara kas dieną nuo ketvirtos valandos, ir nuo tos, maž-daug, valandos joje sėdi panelė, kuri be abejojimo yra pasamdyta tiktai "juodam" skaityklos darbui, ir nuo jos — aišku— nėra ko reikalauti, nes visos skaityklos reikalų tvarkymui yra jos vedėjas, — bet, dėja, skaitykloje jokios rupestingos rankos iš vedėjo pusės nesimato. Ar tai jis yra labai užsiėmęs pašaliniais darbais, ar kaip ten kitaip yra, bet faktas, kad skaitykla pasilieka ir be skaitymo medžiagos.

Tiesa, bent pastaru laiku skaitykloje yra atsiradę daugiau lietuvišku laikraščių, bet — kaip teko nugirst —juos ten prie progos yra išrašęs kažkoks laikraštininkas, kuris su tais laikraščiais turi bendradarbiavimo ryšius, ir kuris—į tą skaityklą retkarčiais užeidamas ir matydamas ją esant beveik be laikraščių—negalėjo to pakęst ir, nors budamas visiškai pašalinis ten žmogus, išrašė ten visą eilę Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščių (o reikia žinot, kad paprašius siuntinėt— dargi nemokamai, jeigu kuri skaitykla neišsigali mokėt— bet kuris, Lietuvoje ir Amerikoje išeinąs lakraštis nuo to neatsisako); tuo budu ir į šią skaityklą vietoje jos vedėjo yra kažkoks kitas tomis pačiomis sąlygomis išrašęs ten šiuos laikraščius, kiek teko jų vardus sužinot: iš Lietuvos — "Tautininkų Balsą" ir tur but, "Naują Žodį", "Klaipėdos Garsą," ir "Rygos Garsą"; iš Amerikos kažkas vietoje vedėjo yra išrašęs šiuos lietuviškus laikraščius: "Draugą"(dienraštį), "Garsą," "Vytį", "Gyvenimą" ir kt.).

Jeigu tai butų tiesa, tai ką-gi veiktų skaityklos vedėjas?—Nejaugi Miesto valdyba tiktai tiek temokėtų pasirupint savo miesto gyventojų reikalais, kad — tiktai įsteigtų kokias nors įstaigas, imtų mokėt jų tarnautojams pinigus, o iš pačių įstaigų tebutų naudos be veik nieko arba labai ir labai mažai, palyginus su tiems reikalams išleidžiamais pinigais?

Skaitykloje ir iki šio laiko dar nėra visų, net Lietuvoje išeinančių (!) laikraščių, o sąraše sužymėti tokie laikraščiai, kurie dargi jau nebeišeina. Ir po tokiu sąrašu yra pasirašęs šios skaityklos vedėjas.

Taigi, iš viso ko matyt toks šios įstaigos reikalais nesirupinimas, kokio didesnio jau nebegali ir but. Tur but, Miesto valdyba niekuomet nėra domiau į tą vietą nė pažiurėjus, kur jos nuo žmonių surinkti pinigai eina.

Taip pat, rodos, kad ir pačios patalpos čia nėra visiškai racionališkai sunaudojamos (nes į muziejų, girdėt, visiškai mažas žmonių skaičius tesilanko; be to jam ir-gi šiek tiek truksta tvarkos).

Iš viso to išeinant, reikia griežtai išsireikšt, kad—arba šią įstaigą reikia visiškai panaikint (nors prie jos pridedant atitinkamai darbo, ji gali Kauno gyventojams teikt daug naudos), arba — bent — reikia pasirupint tuo, kad — kieno tai yra pareiga — eitų savo pareigas sąžiniškai ir bent gailėtųsi žmonių pinigus be tikslo mėtyt, kaip šioje skaityklo je yra dabar.

Jau teko pastebėt apie tą skaityklą balsų ir Kauno spaudoje; buvo rašyta, kad joje nėra savaitraščio "Ukininko," ir tiktai po to jis skaitykloje teatsirado ir dabar nuolat ateina. Bet argi galimas dalykas, kad kiekvieną skaityklos administracijos pareigą reikėtų nurodinėt per laikraščius.

Miesto tėvai turi pasirupint, kad jų skiriami kokiems reikalams pinigai nekristų į balą, arba — bent— kad koks nors dalykas neišeitų kelis kartus brangesnis, negu jis ištikrųjų turi kainuot.

Savivaldybininkas.

Amerikos Žinios

Lindbergh nukeliavo į Guatemalą

New York. — Laikraštis New York Times gavo žinią, kad pulk. Charles Lindbergh su savo orlaiviu "Spirit of St. Louis" laimingai atkeliavo į Guatemala City, Guatemala. Jis apleido Meksiką gruodžio 28 dieną, tikslu aplankyt visas centralinės Amerikos valstijas. Septyni Meksikos orlaiviai lydėjo savo mylimą svečią 50 mylių, paskui sugrįžo. Visi susirinkusieji išlydėt meksikiečiai, šaukė: "Adios Hermenito!" Kas reiškia—"Sudiev, broleli!"

Ponia Lindbergh sugrįžo namon

Detroit, Mich. — Išleidus sunų kelionėn į Guatemalą, ponia Lindbergh sugrįžo tuo pačiu Fordo orlaiviu į Detroit ir pradėjo savo kasdieninį užsiėmimą Detroito aukštesnėj mokykloj. Ponia Lindbergh patenkinta savo kelione į Meksiką ir maloniu meksikiečių priėmimu.

Hickman prisipažino prie kitos žmogžudystės

Los Angeles. — William Edward Hickman, užmušėjas Marian Parker, prisipažino dar prie kitos žmogžudystės, kurią jis papildė apiplėšdamas kartu su savo draugu Willoughby Hunt aptieką mieste Alhambra, Kuomet Hunt tapo areštuotas jis pirma užsigynė nieko bendro su tuo neturėjęs. Hickmano prisipažinimas privertė ir Huntą prisipažint. Iš tų rekordų matyt koks yra budas jauno W. Hickman'o.

Žemės drebėjimas

Washington. — Smarkus žemės drebėjimas rekorduotas Georgetown universiteto seismografo, galėjo but apie 160 mylių nuo Washingtono, kur nors apie Meksiką. Drebėjimas tęsėsi 10 minutų.

Dingusių lakunų nerado

New York. — Suv. Valstijų laivynas atšaukė iš Newfoundland ir Nova Scotia pakraščių savo penkis laivus, kurie buvo pasiųsti ieškot prapuolusio orlaivio "The Dawn" su keturiais žmonėmis. Ieškojimas žuvusių neatnešė jokios pasekmės, nėra daugiau vilties rast nė orlaivio nė buvusio jame žmonių. Visi tapo jurių auka. Paskutinis 1927 metų pasirengimas perlėkt Atlantiką užsibaigė nelaimingai.

George Remus pripažintas bepročiu

Cincinnati, O. — George Remus vadinamas butlegerių karalium, teismas už nužudymą savo žmonos ponios Remus pripažintas teisėjų nesveiko proto. Kaipo pavojingas žmonijai, jis bus uždarytas į beprotnamį.

Jauna moteris nusižudė

New York. — Ponia Eva L. Hackett iš Worcesterio (Mass.), 25 metų amžiaus nušoko nuo Hoyt ave. viršgatvių traukinių stoties stačiai po ateinančiu traukiniu. Du vagonai perėjo jos kuną iki mašinistas galėjo traukinį sustabdyt. Ponia Hackett viešėjo pas savo motiną mėnesį laiko ir ketino grįžt namon. Nieks nesupranta priežasties saužudystės. Paliko vyrą ir šešių mėnesių kudikį. Sako buvo silpnos sveikatos.

Rado užmuštą merginą

Washington. — Thelma Young 17 metų tarnaitė tapo auka nežinomo piktadario. Jos pusiau nuogą kuną rado Washingtono laukuose Drabužiai mergaitės buvo nuplėšti ir kunas sumuštas ir apdraskytas. Matyt nelaiminga kovojo sž savo gyvybę.

Laivas sudegė

Hoboken. — Clyde laivų kompanijos laivas Seneca sudegė stovint prieplaukoj. Gaisras laivo prasidėjo gazolinui ekspliodavus. Liepsna apėmė visą laivą. Kapitonas ir jo padėjėjas išsigelbėjo nusileidę nuo laivo virvėmis. Laivo prieplaukos stotis sudegė ir dvi kitos stotys apdegė. Šalia stovintis laivas Hendrik Hudson išsigelbėjo išplaukęs iš prieplaukos.

Gydytojas nužudė moterį

Los Angeles, Cal. — Dr. Charles McMillan, gerai žinomas miesto gydytojas tapo areštuotas už nužudymą ponios Amelijos Appleby. Jos lavoną rado užsiutą maiše ir pamestą už miesto. Moteris buvo turtinga ir pastaruoju laiku draugavo su Dr. McMillan. Pereitą vasarą juodu važinėjo į Rytų valstijas. Kuomet policija atėjo areštuot gydytoją,jie rado jį peržiurinėjant ponios Appleby popieras ir laiškus.

Laikė merginą kaip vergę

New Orleans, — Anna Lannu 21 metų vokietė, tarnavusi pas ponią Mabel Arico, apskundė savo darbdavę policijai, kad ta ją laikė pusbadžiai, mušė ir grasino pasodyt kalėjiman, jeigu ta kam pasiskųs. Kas nors merginą rado išalkusią, ieškant maisto tarpe išmatų. Ponia Arico tapo areštuota ir paliuosuota ant $500 užstato. Ji sako, kad mušė ją už blogą pasielgimą, bet vergijoj nelaikė.

Masonai padovanojo $1,000,000 universitetui

Washington. — Aukščiausioji masonų taryba padovanojo George Washingtono universitetui $1,000,000 delei valdžios. Tokia didelė dovana pavesta mokyklos administracijai be jokių apribežiavimų, tai yra retas atsitikimas kad ir Amerike. Mokyklos skyrius bus pradėtas ateinantį rudenį. Manoma, kad naujai įvestas fakultetas mokinimo valdininkystės patrauks daug studentų.

Atmokėjo blogu už gerą

Everett. — Joseph O. Provencher, geraširdis, taksi vežėjas susimylėjo ant jauno valkijozo, nupirko jam kalakuto pietus ir atsivedė kalėdų naktį pas save ant nakvynės. Pabudęs ryte Provincher nerado savo svečio. Apart svečio, iš kambario dingo kaip katrie daiktai ir $40 pinigų.

Amerikos Lietuvis

The Lithuanian Weekly published every Thursday by M. Paltanavičia, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S.—$2.50
In Foreign Countries——$3.00
Single copies ——— 5 cents

Advertising rates on application.

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas per M. Paltanavičią, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V.—$2.50
Kitose valstybėse ———$3.00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester,Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

TUKSTANČIAI JAUČIA ESANT SAVO PRIEDERME

patart vartot Pepsinic Seltzer del pilvo nesveikatos

Žmonės, kurie vartojo Pepsinic Seltzer sako, kad tai yra geriausia gyduolė panaikinimui gazų, nevirškinimo, kvaitimo ir pilvų nesveikumų. Jie nėra vartoję geresnės ir už tai nesigaili patart jos savo draugams. Jei turi skausmus prie širdies, šone, ar nugaroje, gal pamanysi, jog tai yra širdies liga ar apendicitas ar kepenų kenksmas, bet greičiausiai paeina nuo gazo viduriuose. Arba, jei viduriai nevirškina, paeina nuo nervišKumo, įtempimo dirksnių ar karšto budo. Pepsinic Seltzer yra tikrai stebėtina gyduolė—gali pirkt bile aptiekoj. Saugu duot vaikams. Jei aptiekorius neturi, rašyk į Pepsinic Seltzer Co., Worcester, Mass. U.S.A.

Jei plaukai slenka?
Naudok
Ruffles

PO MEDŽIU.

Mieli broliai ir seserys: —

Nauji metai jau čia, gyvenimą turim pradėt iš naujo. Daug blogų papratimų prie mus prikibo pereitais metais, pasistengkime juos atsikratyt kiek galėdami. Kiekvienas žmogus iš mus prie savo aplinkybių gauna blogų papratimų, kurie gyvenime daro labai daug nesmagumų. Už vis daugiausia tų papratimų yra kiekvienoje šeimynoje, tai sugyvenimas pačios šeimynos. Vyras arba moteris kartais per daug piktumo savyje pripranta vartot savo namuose. Piktumas pareina nuo tam tikro temperamento žmogaus. Jam pačiam nesuprantama, bet kas prie jo šono gyvena, tam labai bloga yra. Piktumas nieko gero nepadaro, tik gadina kitų žmonių nervus. Ypatingai kur pati su vyru nesutinka, tai gyvenimas yra amžina pekla, jiems patiems ir jų vaikams.

Toliau milijonai yra visokių žmonių ir kiekvienas savo taku eidamas daro gerus arba blogus įspudžius savo aplinkybėje. Šio pasaulio gyvenimas butų vienas dangaus gyvenimas, jeigu gautume mes atskirt iš žmonijos tarpo piktybę arba kitaip sakant biauriausią velnią. Piktybėje tuni baisusis velnias, kurį žmonija nuo senų senovės visokiu budu mėgina atsikratyt, bet jokiu budu negali velnio išnaikint iš šio pasaulio. Bilijonai dolerių sudėta ant įvairių tikėjimų ir sventinyčių, bet veltui, velnias kaip buvo, taip ir yra. Dangų ant žemės, kiek jo yra, tai padaro tik žmonės geros širdies. Taigi mieli broliai, jųs, kurie susirenkate čionais Po Medžiu, atminkite tą ir pakreipkite savo budą, savo širdį prie didesnės meilės, sumažinkite savo piktumą, niekad nemėginkite kast duobę savo broliui, savo artymui, savo šeimynose, mėginkite prašalint piktumą. Jųs ir jusų vaikučiai tegul mokinasi savo širdyje atjaust kito žmogaus skriaudą, vargą, tegul išmoksta tų jausmų. Tada pasaulis išsipirks nuo velnio žabangu ir nematysim tokių piktų žmonių, kurie žudo žmones baisiausiu budu, kad tik savo biaurią, velnio apsėstą širdį užganėdint. Piktumas ponavoja nuo mažiausio iki didžiausio žmogaus, žmonija pasinėrus dumble piktybių. Todel gyvenimas sunkus, nieks jo nepalaikys, mums, niekas jo nepagerins, pakol mes patys nepažinsime, kad piktybė gyvena musų širdyse ir daro mums visą blogą.

Atsikratykime nuo piktumo, o kitos visos nuodėmės nueis nuo musų šalin. Kviečiame visus musų brolius ir seseris pastot geraširdžiais. Pradėję naujus metus, imkitės praplatint "Amerikos Lietuvį" tarpe savo draugų ir artymų. Šis laikraštis vertas jusų parėmimo, jeigu jųs turite žmonišką širdį, tai ve ir yra puikus jums užsiėmimas — platinkite "Amerikos Lietuvį."

Šiais metais "Amerikos Lietuvis" pereina į Bendrovės — Draugijos rankas. Kiekvienas galite prigulėt po kiek išgalėdami ir kelt šį laikraštį visur, kur tik galima.

Šią savaitę šie musų geraširdžiai broliai pasidarbavo užrašyt "A. L.", atsivesdami savo draugus Po Medžiu:

J. Kalent iš Stoughton, Mass. atsivedė Po Medžiu Tikoną Lukoševičią, iš Stoughton, Mass. ir Dominiką Stakų iš tos pat vietos. p. V. Baniulis iš Montello, Mass. atsivedė Po Medžiu p. Povilą Navadzielskį iš Daugėnų kaimo, Pasvalio apskričio ir p. Juozapą Viliacką iš Strazdžių kaimo, Vabalninkų, Biržų-Pasvalio apskričio. p. Juozapą Dervinį iš Bugronių kaimo, Saločių, Biržų apskričio. p. Antanas Janušauskas iš So. Windsor, Conn. atsivedė Po Medžiu p. Augustą Padegimą iš So. Windsor, Conn. ir p-lę Magdaleną Pikturnaitę iš Pakarčemų k. Kelmės pašto, Raseinių apskričio. p. St. Budrevičia iš Lynn, Mass. atsivedė Po Medžiu p. Vaclą Kazlauską iš Lynn, Mass. Širdingai dėkavojam visiems pasidarbavusiems ir sveikiname visus naujai atėjusius, kviesdami ir juos prie pasidarbavimo.

"Amerikos Lietuvio" KALENDORIAI JAU GATAVI ir dalinami Worcesteryje. Šiomis dienomis stengsimes pasiųst visiems užsimokėjusiems; ims laiko į porą savaičių tai padaryt. Turėkite kantrybę, gausite visi kuriems priklauso. Kalendoriai yra vieni iš puikiausių šįmet.

Linkėdamas visiems pradėt naujus metus kuolaimingiausia.

Žmogus.

Lietuviai Amerikoj

PHILADELPHIA, PA.

Mažai kur girdis, ir turbut bus pirmutinis atsitikimas lietuvių šeimynose, kad vienas naris aukotų savo krauja kitam šeimynos nariui, kad išgelbėt jį nuo mirties. Taip atsitiko Leketų šeimynoj.

A. A. Ignacas Leketa persiskyrė su šiuo pasauliu 1926 m., septynioliką mėnesių vėliau, pasekė jį jo žmona, Elena Leketienė, palikdami sunus Joną ir Antaną dideliame nuliudime.

A. a. E. Leketienė sirgo keturius mėnesius. Einant jai silpnyn, jos sunųs ir sesuo p. Pipirienė, nutarė siųst ją į ligoninę, su vilčia, kad ji ten pasveiks. Išbuvus jai ten tris savaites, Daktarai nusprendė, kad jai stoka kraujo, reikia jai leist kito kraujo. Paprašius kai kurių, kad paaukotų kraujo, tie atsisakė. Sunus Jonas pasigailėjo ir sutiko duot savo kraujo savo motinėlei, kad tik išgelbėjus nuo mirties.

Imant iš Jono kraują, jį paguldė šalia mamytės. Ligonė, nors ir silpna budama, liejo ašaras del savo sunaus tokio gailestingumo ir pasišventimo. Jonas ją ramino, sakydamas, kad jis jai atiduos paskutinį lašą savo kraujo, bile tik ji pasveiktų. Net daktarai stebėjos, kad sunus su tokiu džiaugsmu aukojo savo kraują.

Vienok apgailėtina, bet Jono tas didvyriškas žygis buvo per niek, nes motina už trijų dienų nusilpo ir mirė. A. a. Elena Leketienė palaidota gruodžio 15,1927, šv. Kryžiaus kapinėse su labai iškilmingomis ceremonijomis. Skaitlingas buris giminių, draugų ir pažįstamų lydėjo ją į kapus.

Abu velioniai Leketai buvo visų gerbiami už jų geraširdystę. Pas juos pakeleiviai visuomet rasdavo prieglaudą, ypač keli metai atgal, kuomet daug žmonių iš Lietuvos atvykdavo. Net ir agentai žinojo, kad geri žmonės rasdavosi antrašu 219 Wharton st., ir vesdavo ten lietuvius. Mes, pasilikę gyvi, nors už tai prisiminkime a. a. Leketus, ir tarkime jiems šiuos žodžius—

"Ilsėkis ramiai šios šalies žemelėj. Buvot gailestingi pavargėliams, lai už tai buna suteikta Jum amižna ramybė."

K.D.

PHILADELPHIA, PA.

Garnys darbuojasi ir žiemos metu

"Amerikos Lietuvio" skaitytojo ir buvusio prie Lietuvos atstovybės Washingtone, Prano Pukio šeimą atlankė garnys pirmu sykiu, palikdamas ten dideli džiaugsmą. Naujajai dukrelei suteikta vardas Amelija. Krikšto tėvais buvo p. Pukienės brolis Juozas Staniškis ir Anelė Geležiniutė. P. Pukas yra L. D. Sąryšio raštininku ir užsiima auksoriaus bizniu po num. 1407 S 21-st St.

Su panašiu džiaugsmu neatsiliko ir Stasio Žvigaičio šeimyną, 6165 Woodland ave. Jie dėkingi, kad garnys padidino jų šeimyną. Girdėjau, kad iš Mt. Carmel, Pa. pakviestas Kun. Klebonas J. Kancevičia pabut krikšto tėvu. Koks bus suteiktas vardas jaunai gėlelei, dar neteko sužinot.

Trečia laiminga šeima, tai Povilonių, 6818 Rising Sun ave., Lawnsdale. Garnys paliko jiem dukrelę — Pauliną. Krikšto tėvais buvo p. Veronika Mekienė, "A. L." rėmėja ir p. Stasys Žvigaitis. Krikštynos buvo turtingos — "riebios."

Linkėtina, kad visi šie nauji atėjunai bujotų, taptų gerais patriotais, ir teiktų džiaugsmo savo tėveliams. Ar negalima duot kredito tam darbščiam garniui?

Kas skaito "Amerikos Lietuvį", tas viską žino ir randa visokių naujienų iš Philadelphia — ir linksmų ir liudnų.

K. Dryža.

DETROIT, MICH.

Kalėdų nakčia Šv. Jurgio bažnyčioj atsibuvo Bernelių Mišios. Bažnyčia ir altoriai buvo gražiai papuošti eglaitėm ir gėlėm, seserų pranciškiečių pasidarbavimu, ir buvo paruošta graži Betlejaus stainelė. 12 valandą nakčia, Kun. J. Čižauskas atlaikė iškilmingas mišias ir pasakė puikų pamokslą. Choras buvo art. B. Nekrašo gražiai išlavintas. Prie mišių tarnavo apie 50 vaikų. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių.

Pirmą dieną Kalėdų, Šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo surengta gražus teatras ir eglaitė. Parapijos mokyklos vaikai išpildė programą: teatrą — "Betlejaus stainelė," dainas, šokius, drilius ir tt. Pabaigoje, įvestas Kalėdų Diedukas — Santa Claus apdovanojo visus vaikučius saldainėmis. Publika, kurios buvo pilna svetainė, išsiskirstė labai patenkinta ir su pagyrimais seserims, kurios taip gražiai išmokino vaikučius.

Bažnyčios Priešas.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

ŽENEVOS REZULTATAI

Byla Ženevoj baigta ir šiandien jau galim kalbėt apie jos rezultatus.

Padavus Lietuvai skundą lenkų taktika buvo atvaizduoti Lietuvą, kaipo anarchijos, neramumo ir taikai pavojingą veiksnį ir tuo budu Lietuvą, iš kaltintojo padaryt kaltinamuoju. Laibausia lenkai susitvėrė už tariamo karo stovio. Jie pradėjo kaltint Lietuvą, kad ji jau septynerius metus atmetanti visus Lenkijos pasiulymus užmegsti normalius santykius, skelbianti karo stovį ir tuo sudaranti nuolatinį taikai pavojų Europos rytuose. Sovietų Rusijos nota, padariusi visam pasauly didelio ispudžio, davė lenkams naujos progos iškelti ir pabrėžti karo pavojų. Dėka galingam propagandos aparatui, kurį turi Lenkija, lenkams buvo pavykę nustumt užpakalin ir užtušuot Lietuvos skundą, o pirmoj vietoj pastatyt išpustą karo stovio pavojų, del kurio buk esanti kalta viena Lietuva. Turint daug silpnesnį propagandos aparatą Lietuvai sunku buvo atremt visus lenkų priekaištus ir įrodyt, kad karo stovio ir karo Lietuva neskelbia ir kariaut nesirengia, o santykių nebuvimas yra loginga išvada iš fakto, kad lenkai, laužydami Suvalkų sutartį, laiko pagrobę Lietuvos sostinę ir trečdalį teritorijos.

Del tų aplinkybių Lietuvos pozicija Ženevoj buvo nepaprastai sunki. Ji čia turėjo bendrą frontą prieš save, kaipo tariamoji taikos ir ramumo ardytoja. Mes pamenam, kaip rašė apie Lietuvą prancuzų spauda. Net ir spaudos tų tautų, kurioms, rodos, nebuvo jokio išskaičiavimo lenkus remt, kaip vokiečiai, nenorėjo palaikyt Lietuvos teisių. Esant tokiai padėčiai, sunku buvo laukt gerų rezultatų iš Ženevos sprendimo. Įtakinga prancuzų spauda tiesiog reikalavo varu priverst Lietuvą atsisakyt nuo savo pozicijos ir užmegst normalius santykius su Lenkija. Ir vis tik nepaisant viso to, gautas palankus Lietuvai sprendimas.

Kai kas sako, kad karo stovio pripažinimas nesamu yra musų pralaimėjimas. Mums rodosi, reikėtų manyt kaip tik priešingai. Lietuva nė karo, nė karo stovio Lenkijai niekur nėra skelbusi. Lietuva protestavo ir tebeprotestuoja prieš Suvalkų sutarties sulaužymą ir Vilniaus pagrobimą ir tam protestui sustiprinti atsisakė užmegst santykius su Lenkija. Kariaut Lietuva prieš Lenkiją negali ir todel skelbt karo stovį nėra Lietuvos interesuose. Karo stovis kaip tik yra lenkų interesuose, nes jis naikina Suvalkų sutarties reikšmę ir duoda laisvas rankas lenkams. Karo stovis kaipo paiegos priemonė, yra visada naudingesnis stipresniam, o stipresniu čia yra Lenkija.

Todel karo stovio pripažinimas nesamu negali but Lietuvai nenaudingu, nes jis mažina galimybę iš lenkų pusės pavartot paiegą prieš Lietuvą. Antras vėl toks pripažinimas nesudaro nieko naujo, o tik patvirtina padėtį, esamą nuo 1920 metų, nes karo stovis iškilo tik pastaruoju laiku, kaip pačių lenkų prasimanymas tam, kad nukreiptų dėmėsį nuo Lietuvos skundo.

Lenkų iškilmingas pasižadėjimas gerbt Lietuvos politinę nepriklausomybę suriša lenkams rankas veikt prieš Lietuvą. Sunku tikėt, kad Lenkija išdrįstų laužyt tokį iškilmingą pasižadėjimą. Toks laužymas pastatytų Lenkiją į atvirą konfliktą su Tautų Sąjunga.

Jeigu Lietuva sužinotų apie kokius nors pavojingus lenkų ruošimus, ji gali kiekvienu laiku pareikalaut Tautų Sąjungos intervencijos, patikrinimo ir kitų priemonių gręsiančiam pavojui ištirt ir pašalint.

Kai del skundo, tai Lietuva gavo pilną satisfakciją tremtinių klausimu. Tremtiniai bus grąžinti į savo gyvenamas vietas. Mokyklų uždarymą ir kitus nukreiptus prieš lietuvius lenkų žygius turės ištirt tam tikra komisija, sudaryta iš Tautų Sąjungos Tarybos narių. Reikia laukt, kad objektingai šį skundą ištyrus, ir čia bus duota lietuviams satisfakcija.

Tarybos rezoliucijoj Vilniaus klausimas nėra tiesioginiai paminėtas. Kitaip, žinoma, ir negalėjo but del to, kad Lietuvos skunde Vilniaus klausimas nebuvo keliamas. Be to, šitas klausimas savo didumu, svarbumu, opumu ir sudėtingumu, reikalauja didelio atsidėjimo, pasiruošimo ir kitų aplinkybių. Todel negalima reikalaut, kad Taryba dabar butų jį svarsčiusi. Bet svarbu, kad Taryba ne tik nepatvirtino dabartinio stovio, ko lenkai labai stengėsi pasiekt, bet ir referento pranešime aiškiai yra užfiksuoti Lietuvos reikalavimai.

Labiausia neigiamu dalyku galima butų laikyt pasižadėjimą pradėt derybas del santykių nustatymo. Bet giliau įsižiurėjus, ir čia nėra nieko pavojingo. Juk derybos del santykių negali peršokt per visą praeitį — del to, kad dabartis yra tik tos praeities tiesioginis rezultatas.

Normalųs santykiai su Lenkija neįmanomi, nelikvidavus šiokiu ar tokiu budu Suvalkų sutarties sulaužymo ir Vilniaus pagrobimo. Todel derybos apie santykius turi prasidėt nuo tų dviejų faktų. Be to, susisiekimo atidarymas reikalauja sutvarkyt sienos klausimą. O dabartinės demarkacijos linijos Lietuva sieną nepripažino ir pripažint negali.

Taigi, sutikdama pradėt derybas, Lietuva nieku budu nepasisakė, kad ji ketinanti nusileist nuo savo reikalavimų Vilniaus atžvilgiu. Atvirkščiai, Lietuvos atstovas visuose savo pareiškimuose tuos reikalavimus yra iškėlęs ir pabrėžęs, ir Tarybos nariai to neginčijo.

Taigi, santykių užmezgimas ir nustatymas priklauso nuo lenkų, kiek jie panorės patenkinti Lietuvos reikalavimus. Todel mes manom, kad derybos ne tik neturi nieko neigiamo, bet duos progos dar kartą suformuluot ir pareikšt Lietuvos teises į Vilnių.

Lietuva, parodžiusi didelę taikingumo dvasią, geriausiai atrėmė visus lenkų paskleistus prasimanymus del tariamojo taikos trukdymo iš lietuvių pusės. Ženeva tuo tiesioginiai įsitikino, ir šiandieną kaip matyt iš užsienių spaudos, simpatijos Lietuvai padidėjo. Todel tenka konstatuot, kad atsiektas Ženevoj sprendimas yra teigiamas reiškinys musų užsienių politikoj. ("L.")

Telefonai: (Bell Oregon 5186
(Keystone Maine 9669
J. KAVALIAUSKAS
lietuvis Graborius ir balsamuotojas

1439 So. 2-nd St. Philadelphia, Pa.
Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus tinkamiausias ir už prieinamą kainą.

JAU NUPLAUKĖ SENI METAI...

Jau nuplaukė seni metai
Į praeitį skubinai
Ir daugiaus į mus sugrįžti
Negalės jau amžinai.
Musų viltis—Nauji Metai,
Kurie teka priešai mus.
Ką tekėdami jie siulo—
Ar paguodą, ar skausmus?
Jei dorai, blaivai gyvensim,
Nauji Metai mums padės.
Jei paskendę girtuoklybėj—
Tai tik vargas padidės.
Brangųs broliai blaivininkai,
Jums norėčiau palinkėt
Piktą priešą—alkoholį,
Šiais meteliais nugalėt.
Rusai, vokiečiai ir lenkai—
Mus didžiausi kaimynai
Nepaiegia užkariauti
Ir pavergti mus tikrai.
Tik viens priešas—alkoholis
Yr baisiausis už visus:
Jis vergijoj savo laiko
Kaip jaunimą, taip senus.
Ar dar ilgai sprandą lenksim
Mes alkoholiui piktam?
Ar sveikatą, laisvę, turtą
Vėl aukosime mes jam?
Nuo šių metų susitarę
Prižadėkime tikrai
Mes kovot prieš alkoholį
Nenuilstamai, stipriai.
Jeigu norim, kad tėvynė
Nuo to priešo but laisva,
Dėkim pastangas didžiausias,
Kad Lietuva but' blaiva!
Brangųs broliai ir seselės,
Visi tėvynės vaikai,
Išvarykim alkoholį
Iš Lietuvos visiškai!
Taip, kaip esame išvarę
Musų priešus grobikus,
Kurie mindžiojo mus žemelę—
Trempė gimtinius laukus.
Prieš alkoholį kariauti
Nereik ginklų mums aštrių,
Tik daugiau reik blaivininkų—
Žmonių dvasioje stiprių!
Kurie rodytų pavyzdį,
Kaip save susivaldyt,
Kaip kovot su alkoholiu,
Kaip jam galą padaryt!
Nauji Metai tesuteikia
Daugiau dvasioj paiegų
Visiškai pasiliuosuoti
Iš alkoholio nagų!
Naujais metais nauja laimė
Tegu švinta mums laisvai:
Tegu žmonės savo darbus
Visus atlieka blaivai!
Tegu kįla, tegu švinta
Mums blaivybės spinduliai!
Tegu šviečia mus tėvynei
Džiaugsmą nešdami giliai!
Teidžiusta alkoholio
Jura didelė, plati!
Teprasmenga girtuoklystė—
Musų papročiai pikti!
Tegu Lietuvos padangė
Buna skaisti ir blaivi!
Tepalieka visi žmonės
Nuo alkoholio laisvi!

J. Naruševičius

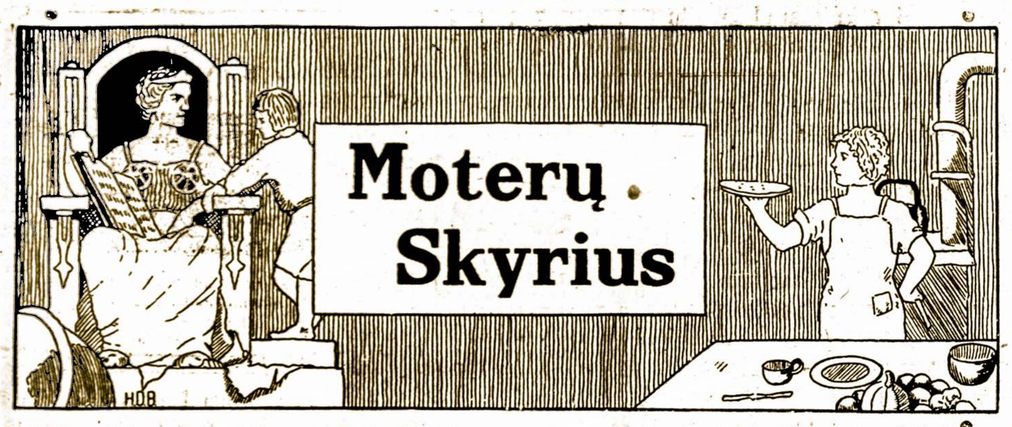

Kelios "Amerikos Lietuvio" skaitytojos prašo paaiškint kaip kuriuos užvardinimus, vartojamus Moterų Skyriuje. Žemiau paduodame surašą nepaprastesnių užvardinimų, ir jų angliškas reikšmes. Tikimes, kad tas daug pagelbės gaspadinėms įsigijimui reikalingos medegos, kepant ar verdant iš musų paduotų receptų.

Apelsinai (pomerančiai)—oranges
Ananasas ——— Pineapple
Alyvos ——— olives
Ankštpiriniai — cayenne pepper
Aprikosai ——— Apricots
Arabiški pipirai (malti)—paprika
Actas (uksusas) ——— vinegar
Babkavi lapai ——— bayleaves
Datulės (daktilės) ——— dates
Gvazdikėliai ——— cloves
Imbieras ——— ginger
Kmynas ——— caraway seed
Lajus ——— suet
Lašiša ——— salmon
Migdolas ——— almond
Petruškos ——— parsley
Pomidorai ——— tomatoes
Pipiras indiškas ——— pimento prieskoniai —— spices, allspice
Sėlena ——— bran
Cerbentai ——— currant
Slyvos, džiovintos —— prunes
Spanguolės, spalgenos — cranberries
Timinėlis ——— Thyme
Valakiški riešutai —— walnuts

AIRIŠKA DUONA

1½ puoduko miltų
1½ šaukštuko baking powder
Žiupsniukas druskos
2 šaukštu taukų ar sviesto
½ puoduko cukraus
½ puoduko razinkų

Išsijok sykiu miltus, baking powder ir druską. Pridėk cukrų ir su šakute įmaišyk sviestą ar taukus. Sudėk razinkas, ir įpilk užtektinai pieno, kad padaryt tirštą, minkštą tešlą. Sudėk į taukuotas blėtas ir kepk vidutinio karščio pečiuje.

DARŽOVIŲ KOTLETAI

6 didelės bulvės
3 cibuliai
12 mažų morkų
4 mažos ropės
Truputį petruškų
Duonos ar krekių trupinių
1 kiaušinis
Taukų

Išvirk 6 dideles bulves, sugrusk, pridėk biskį sviesto, druskos, pipirų ir karšto pieno. Sukapok cibulius, pakepink biskutį ir sumaišyk su bulvėm. Atskirai išvirk ropes ir morkvas. Sukapok ir pridėk prie bulvių, kartu su sukapotom petruškom. Lai atvėsta. Sudaryk į mažus kotletus, pavilginк į išplaktą kiaušinį ir išvoliok smulkiuose trupiniuose. Kepk karštuose, giliuose taukuose, kol parus.

PYRAGAS BE KIAUŠINIŲ IR BE SVIESTO

1 puodukas cukraus
4 šaukštukus cocoa
2 šaukštu taukų
1 šaukštukas sodos
1 puodukas rugštaus pieno
1 šaukštukas vanilos
2 puoduku miltų

Sumaišyk cukrų, cocoa, taukus ir druską, pripilk pieną su išmirkyta jame soda. Įsijok miltus ir įmaišyk vanilą. Gerai išmaišyk. Kepk vidutiniame pečiuje.

METAMS PRAĖJUS

Metams užsibaigus, beveik kiekvienas žmogus atsižvelgia mintimi į praslinkusio meto atsitikimus. Žmogaus gyvenimas yra padalintas ant metų ir kiekvienas metas sutęikia ką naujo, gero arba blogo. Retai atsitinka, kad metas nuo meto nieku nesiskirtų. Tad ir šis praėjusis 1927 metas buvo skirtingas nuo kitų. Šiame mete daug naujų narių pribuvo pasaulio šeimynai, bet daug jų ir išėjo. Nė vienas iš mus jau nedasiskaito kokio nario savo šeimynos, draugo, kaimyno ar pažįstamo. Paėmus abelnai visą pasaulį, tai daug žymių ypatų mirė 1927 metais ir daug į vairių nelaimių nukentėjo pasaulio gyventojai. Kuomet visko smulkmeniškai negalima išskaitliuot, tad nors labiausiai žymius įvykius čionai paminėsime.

Pereitas 1927 metas kaip ir dauguma kitų metų turėjo gero ir blogo. Prie blogo galima priskaityt įvairias nelaimes kaip žemės drebėjimai, tvanai, gaisrai, žmogžudystės, karai ir kitokie surišti su žmonių pražučia įvykiai. Tvanai, tarpe nelaimingų atsitikimų, rodos užėmė pirmą vietą. Taip didelių ir skaitlingų tvanų žmonės senai nebeturėjo. Pereitą vasarą beveik visos vakarų Europos upės patvino ir užpylė savo vandeniu didelius plotus žemės. Vanduo nunešė daug triobų, gyvulių, javų ir kitokio turto. Iš priežasties tvano žuvo ne viena žmonių gyvybė.

Gale vasaros milžiniškas tvanas upės Missisippi apipylė tukstančius akrų derlingos Amerikos žemės ir sunaikino milijonų dolerių vertės turto. Keli šimtai žmonių žuvo toje nelaimėje. Tukstančiai liko be pastogės ir duonos. Pasekmės to tvano pasibaisėtinos. Griuvėsiai sugriautų triobų, tiltų, gelžkelių ir kitokių įtaisymų dar lig šiol stovi, nes nėra galimybės tokį didumą greitu laiku atitaisyt. Privatinės pašelpos neužtenka atbudavojimui sunaikinto tvanu krašto, tad dabar susirinkęs kongresas bandys nustatyt kokiu budu pakelt sunaikintą vietą. Lapkričio mėnesy Naujos Anglijos upių tvanas buvo mažesnis, tačiaus taipgi nunešė kelioliką žmonių gyvybių ir pusėtiną skaitlių turto.

Vėtros taipgi parodė savo ardančią galybę. Rugsėjo mėnesy milžiniškas uraganas aplankė miestą St. Louis, Mo., paliekant apie 80 ypatų užmuštų ir 1200 sužeistų ir daug namų sugriautų. Didelės vėtros užė po jures ir nuskandino keletą mažesnių laivų. Didžiausias nuskandytas buvo Italijos laivas Principessa Mafalda, plaukiantis su pasažierais į Argentiną. Pasažierai buvo visi išgelbėti pribuvusio pagelbon laivo Formosa. Prieš kalėdas nuskendo Amerikos submarinas S-4 Atlantiko jurėse netoli nuo krašto prie Provincetowne, Mass. Šeši jurininkai nuėjo dugnan ir buvo apie porą dienų gyvi uždarytam submarine, tačiaus nesulaukę pagelbos užtroško.

Praėjusis 1927 metas pasižymėjo oro kelionėm. Svarbiausia kelionė buvo atlikta 21 gegužės per jauną lakuną Charles Lindberg, kuris vienas, be pertraukos perlėkė per Atlantiką, iš New Yorko į Paryžių. Pirma jo buvo iškeliavę iš Paryžiaus į New Yorką Francijos lakunai Nungesser ir Coli. Abudu žuvo kelionėje. Nuo to laiko beveik be pertraukos buvo ruošiamos Amerike ir Europoj įvairios oro kelionės, kurios daugiausia užsibaigė nelaimingai. Vėliausia kelionė ponios Frances Grayson iš Amerikos į Europą per Newfoundland, taipgi užsibaigė lakunų pražučia.

Gaisrai pereitais metais taipgi paėmė daug žmonių gyvybių, ypatingai vaikučių. Tulas beprotis Amerike išsprogdino mokyklą su bomba, kuomet ten buvo susirinkę vaikai. Apie 30 vaikų žuvo. Montrealo (Kanadoj) našlaičių prieglaudos namo gaisre sudegė 36 našlaičiai.

Iš žymių pasaulį ypatų mirė Rumunijos karalius Ferdinandas, premieras Bratiano, Irlandijos primatas ir kardinolas Bonzano.

Dviejų ar daugiau tautų karų šiais metais nebuvo, tačiaus revoliucijų buvo užtektinai. Kinų revoliucija didžiausia iš visų dar tebetęsiasi. Mažesnės atsibuvo Nicaragua, Ispanijoj ir Meksikoj. Tiek blogo buvo pereitais 1927 metais vos tik paviršium minėjant. Kiek buvo mažesnių nelaimių, žmogžudysčiu, iš kurių biauriausia buvo užmušimas 12 metų mergaitės Marian Parker dukters Los Angeles bankieriaus, ir šiaip visokio blogo, tai ir suskaitliuot negalima. Kaslink gerų atsitikimų, tai pereitais metais nelabai tegali pasigyrt. Įžymiausias įvykis buvo perlėkimas Atlantiko per Charles Lindbergh.

Žymiai pagerėjusi Europos šalių santykiai. Visų tautų upas: nekelt vaidų, bet taikintis kaip galima be kraujo praliejimo. Nepaliaujami šauksmai prie nusiginklavimo.

Mums lietuviams svarbiausi įvykiai šių metų buvo įvykdinimas tinkamiausios Lietuvos visuomenei demokratiškos valdžios ir pradžia taikos su Lenkija. S. P.

ŠIS-TAS

FRANCIJOJ vyrai nenori užsilikt nuo moterų ir pradeda vartot pagražinimui savo veidų įvairius tepalus, pudrą ir lupų dažus. Paryžiečiai nemato tame nieko nuostabaus. Jie sako, kad ne mato kodel vyrai turi but apsileidę, turėt žvilgančias nosis ir veidus be spalvos.

PAGARSĖJĘS savo turtais karalius Krezus gyvenantis 600 metų prieš Kristaus gimimą, pasiuntė dovanas Apollino bažnyčiai mieste Delfi, kurios dabartiniais laikais butų vertos apie $300,000,000. Tarpe dovanų buvo brangių akmenų piramida, du aukso bliudai, talpinanti po 5,400 galionų ir kitoki daiktai. Apart to kiekvienas miesto gyventojas gavo po $13. vertės dovaną.

ELLIS ISLAND ateivių stoties įtaisymas lėšavo Suv. Valstijų valdžiai $10,000,000. Užlaikymas užlaikytų ateivių arba laukiančių deportavimo, taipgi skaitlingų prižiurėtojų, tarnautojų ir valdininkų, lėšuoja šimtai tukstančių. Laivų kompanijos moka stočiai po pusę dolerio už kiekvieną savo užlaikytą pasažierių, bet to ne užtenka padengimui tos milžiniškos įstaigos užlaikymo lėšų.

FRANCIJOS ministeriai turi paprotį kalbėt ilgai ir greitai. Deputato kambarys ir senatas turi 10 stenografių, kurios pasimainant po tris minutas, paskui eina perrašinėt užrašus kalbų ir ilsėtis. Greičiausias kalbėtojas yra ministeris kolonijų Leon Perrier, jis pasako 220 žodžių į minutą. Lėčiausia kalba senatorius Lazare Weiller, jis ištaria tiktai 70 žodžių į minutę. Premieras Poincare ištaria nemažiau 160 žodžių į minutę laiko. Jis niekuomet nieko neužmiršta ir savo prakalbas visuomet pats užsirašo. Kartą užsirašęs jis žino jas mintinai.

FRANCIJOS biologai išbandė su pagelba stiprios šviesos padidint auginimą burokų. Po įtekme šviesos stipresnės už saulės spindulius, burokai auga greičiau, taip, kad metų bėgy galima juos užaugint tris kartus.

OISTERIAI išduoda geriausius perlus esant keturių metų amžiaus.

SUV. VALSTIJŲ prezidentai sulig konstitucijos įstatymų negali išvažiuot iš šios šalies laike savo tarnystės. Tačiaus daug prezidentų tuos įstatymus peržengė. Taip: Roosevelt lankėsi Panamos kanalo zonoje, Taft buvo Meksikoj, Cleveland buvo žuvaut už Suv. Valstijų rubežiaus, Wilson dalyvavo Taikos konferencijoj Europoj, Harding — Anglijos Columbijoj ir Kanadoj. Prezidentas Coolidge sausio mėnesy ketina atlankyt Kubą.

VOKIETIJOS šnipai pasaulinio karo metais parodė daug gudrumo perdavime slaptų informacijų. Jie slėpė raštus rašytus su nematomu rašalu drabužių kalnieriuose, guzikuose, sagčiose, kaklaraiščiuose, batų paduose ir kurkuose, žaizdų užraišuose, batų šniuruose, skėčių šniuruose, dantų skylėse ir tt. Ypatingai gerai mokėdavo paslėpt raštus moterys.

SMUIKŲ darytojas serbas Nikalojus Vasich apsiėmė padaryt smuiką artistui Misha Elman. Jis ieško po visą Europą senų vargonų, iš kurių medžiagos jis ketina padaryt tam žymiam smuikininkui atatinkamą instrumentą.

BENDRA archeologijos ekspedicija Pennsylvanijos universiteto ir Anglijos muziejaus atkasuose seno Chaldejos miesto Ur, rado, kad moterys 5400 metų atgal nešiojo ant plaukų aukso tinklelius, o vyrai padirbtus aukso plaukus.

GRUPĖ AMERIKIEČIŲ, skaitliuje 5,000 žmonių, vyrų, moterų ir vaikų ketina apsigyvent senam Egipto mieste Tel-El-Amarna, arti Niliaus kranto, tikslu gyvent be jokių civilizuotų šalių patogumų. Jie dėvės senovės Egipto drabužius ir vartos tulšis, vartojamas 1300 metų pirm Kr. gm. Jie nusistatė gyvent sulig pamokinimų Amenhotepo ir parodyt pasauliui, kad tos teisės nenustojo savo vertės vadovavimui žmonijos.

DIDŽIAUSIS pasaulio tenoras velionis Enrico Caruso giedojo budamas vaiku Neapolio bažnyčios chore, 18 metų jis pradėjo lavint savo balsą, debiutavo Neapoly 1894 metais, dainavo Italijoj, Egipte ir kitur. Atvyko Amerikon 1903 metais.

ZODIAKU vadina mintiną dangaus juostą, kurioj randasi visos didžiausios planetos. Zodiakas padalintas į 12 dalių, kiekviena turi to paties užvardžio žvaigždyną.

GYDYTOJAS gali pasiųst į beprotnamius bent kokią patėmytą ypatą del observacijos ant 10 dienų. Ant ilgesnio laiko, reikalinga yra pranešt ligonio artimesniom giminėm ar globėjam. Be jų sutikimo į beprotnamius kišt negalima. Jeigu ypata patenka į beprotnamį tad jo administracija tuojaus praneša apie tai jos giminėms, kurias suieško su pagelba policijos.

BĖGY penkių metų nuo 1920 iki 1926 metų Suv. Valstijose tapo ukininkų apleista 31 milijonas akrų žemės.

LONDONO vagys pasirodė gudresniais negu jų broliai Amerike. Jie pataikė nunešt du namu, kuriuodu lig šiol nesurado.

DIDŽUVĖS gali ramiai gulėt ant jurių dugno. Kaip jos gali pakelt tokį vandens sunkumą, lig šiol nėra žinoma.

Dvasių Matytojai

Anglų spiritistų žurnalas "Medium" paduoda šį sąrašą žymių žmonių, kurie buk turėję progos pajaust paslapčių pasaulį.

Garsus filosofas Popp'as, sėdėdamas savo darbo kambaryje, aiškiai pamatęs, kaip iš priešais esamos sienos išsikišusi ranka ir padavė jam ženklą prisiartint.

Baironas, grįžęs kartą vėlai naktį namo, pamatęs savo miegamojo kambario kertėje baltą moterį, kuri graudžiai verkusi.

Grovas Svedenborgas, garsus dvasių mokytojas, dažnai kalbėdavęs su ano pasaulio gyventojais.

Ignacas Lojola, jezuitų ordeno įsteigėjas, budamas sužeistas laike Pampeluno apgulimo, pamatęs savo tėvo šešėlį, kuris jį laimino.

Oliveras Kromvelis, jaunas budamas lovoje gulėdamas, pajutęs, kad kažin kas, stovėjo užpakalyje jo, aiškiai pasakęs, kad jis valdys Angliją.

Šileris rimtai tikinęs, kad, išėjęs kartą į gatvę, jis pamatęs, vietoje žiburių, ilgą eilę vyrų ir moterų, kurie lingavę jam galvomis.

Skulptorius Benvenuto Čellini norėjęs nusižudyt ir rengęsis išgert nuodų, kai nepaprastai gražus vaiduoklis išmušęs iš jo rankų stiklinę su nuodais.

Nubudęs kartą naktį, Napoleonas, tuomet dar jaunas generolas, aiškiai pamatęs miegamojo kambario kertėj moterį, kuri laikiusi rankoje karališką karuną.

"Medium", visai rimtai apie tai rašo. Tačiau nurodyti atsitikimai nėra viršgamtiški ir lengvai įrodomi regėjimo ir klausos organų iliuzijomis.—Vsk. (L."Ž.")

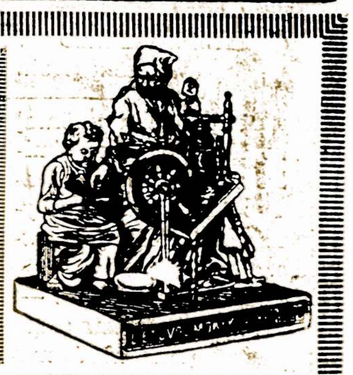

MAŽOJI GĖLIŲ PARDAVĖJA

(Iš Anglijos didmiesčio varguomenės gyvenimo)

Štai pripuolus graži mergiščia pamėlynavusiom luputėm ir, matyt, tyčia išprausta, butinai nori įbrukt jums gėlių pluoštelį; ji nori maloniai šypsotis, bet jos veidelis lieka liudnas, tartum tuoj pradės verkt...

—Ponas, tik pensas, tik pensas!..—neatstodama seka mergiščia paskui, žodį "ponas" su kaž kokiu jautriu skambėsiu tardama. — Žiurėk, pone, kaip jos gražios, žiurėk, kaip gražios!..

Ir "ponas" retkarčiais nuperka tokį gėlių pluoštelį nuo tos vargo mergiščios, kuri taip jautriai nori kiekvieną įtikinti, kad tos gėlės "taip gražios..."

O kokį iš tikro gražumą mato ta mergiščia, taip norėdama jį praeiviui "ponui" įkalbėt! Kas iš tikro slepiasi už to gėlių pluoštelio, už kurį "tik pensas"?..

O gi tas gėlių pluoštelis už "pensą" yra tik uždanga skurdui, tuščiam pilvui, liudnai sielai...

Ta mergiščia tyčia išprausta, kad nuo savęs praeivių nenubaidytų; gal kokia vargšė motina, kuri pati gal kur kitoj gatvėj gieda prieš langus ir praeivius, išsiuntė ją su gėlių pluošteliais į gatvę "gyvybės pensų" rinkt....

Mažai gal kas supranta, kas slepiasi už tų gėlių pluoštelių "taip gražių" ir tik "už pensą." Perka tas gėles daug tokių, kurie gal but neturtingesni už pačią pardavėją, arba jos artimieji. Mažai gal kas tesupranta, kad jei toji mergiščia gatvėj taip neįkalbinėtų savo gėlių "gražumo" ir jų "tokio pigumo," tai... ji tą dieną tikrai butų alkana.

Mieli vaikučiai, visada: dabar ir kai užaugsite, bukite jautrųs žmonių vargui ir visada rodykite jiems savo gerą širdį!L. Vitkauskas.
("Žiburėlis")

Leonas Vitkauskas

JAUNYSTĖ

Jaunos dienas—skaisčios sielos,
Blaivumėlis mintyse,—
Kaip dangaus žvaigždelės mielos
Svajingose naktyse;
Jaunos varpos—kiek laimužės!
Jų banguoja štai jura:
Kiekviena—draugė dalužės
Ir artojo šypsena;
Jaunas šaltis — kiek jaunystės,
Raudonumo veiduose,—
Kai, sniegų skraiste suvystęs
Žemę, šaipos languose!
Ė, jaunyste, duodi sielą
Tu žiedeliui kiekvienam,—
Ir nesunku taip, ir miela,
Nors skurde,—bi tik jaunam!
("Žiburėlis")

Vaikų darželio mokytojas paklausė vieną savo mokinių:

—Kam žmogui duotos akys?

—Kad matytų, — atsakė berniukas.

—Kam reikalinga žmogui nosis? — paklausė jis kitą vaiką.

—Kad užuostų! — atšovė tas.

—Kam žmogui duotos ausys?—paklausė jis mažą mergaitę.

—Kad švariai jas laikytų! —atsakė toji ir už tai gavo gerą laipsnį. M.F.E.

JUOKAI.

SUVĖLINTOS VESTUVĖS

Trims mėnesiams po vestuvių praslinkus, naujagimį krikštijant.

Krikšto tėvas—Taigi, kunigėli, truputį per anksti, bet ką padaryt.

Kunigas—Sunus laiku, tiktai vestuvės kiek suvėluotos.

HENRIKAS von KLEISTAS

(Vokiečių poeta dramaturgas)

Šių metų spalių mėnesį sukako 150 metų nuo gimimo šio vokiečių poeto, dramaturgo ir apysakų rašytojo iš aštuonioliktojo šimtmečio.

Henrikas von Kleistas — žymus vokiečių poetas romantikas, gimė 1777 metais. Sistematiškai auklėtas Kleistas nebuvo; neilgai tarnavo Prusų kariuomenėje. Apsigyvenęs gimtame Frankfurte ant Oderio, kame gyveno karštai mylima jo sesuo, Ulrika, romantiško upo entuziastė, Kleistas ėmė lankyt universiteto paskaitas. Įtikėjęs Kanto filosofijos nuostatą, kad žmogus gali pažint tiktai atrodančių reiškinių pasaulį, o ne savistovių esmių, jis pajuto neapykantą beiegiam, tuo atžvilgiu, mokslui. Jis imasi patetiškos , Šilerio pobudžių, dramos "Robert Guiscard"; bet pažintis 1901 metais su Cšokke ir poetos Vilando sunumi padaro jį prieinamu naujos romantiškos mokyklos įtakai. Jis pradeda įsitraukt į Šekspyrą (Šlegelio vertime) ir rašo tragediją "Familie Schroffenstein", Šekspyro pobudžiu. Nuolatinės kelionės po Vokietiją, Šveicariją ir Prancuziją, kurios sudarė Kleisto audringos prigimties reikalingą dalyką, suartino jį, tarpe kita, ir su Veimaro literaturos rateliu. Abejojimai savo pašaukimu paragina Kleistą laikinai mest poeziją ir pasidaryt valdininku Karaliaučiuje; vienok, 1806 metais, jis pabaigė savo komediją "Der zerbrochene Krug" ir pradėjo tragediją "Penthesilea," kurią pabaigė rašyt 1807 metais, prancuzų nelaisvėje. Pakilimas tautiško jausmo Vokietijoje, kurį iššaukė Napoleono įsiveržimas, buvo išreikštas Kleisto tragedijoje "Hermannschlacht" (1808). Tų pačių metų yra didelė "riterių" drama, "Katchen von Heilburn." 1810, Kleistas pabaigė savo antrą patriotišką dramą: "Der Princ von Homburg." Vaidinant privačiame teatre, ta drama pasisekimo neturėjo (kaip ir Getės pastatyta Veimare komedija "Der zerbrochene Krug"). Tais pačiais 1810 m. mirė Kleisto globėja, Prusų karalienė Luiza. Jos įsteigtas laikraštis: "Berliner Abendblatter" išgyvavo tiktai pusę metų, iki 1811 metų. Slėgiamas visų tų nepasisekimų Kleistas nutarė mest literatūrą ir vėl įstojo į karo tarnybą. Tai buvo žingsnis, kuris sukėlė barnius jo su seseria. Kleisto susitikimas su Adolfina Fogel, liguista, romantiška moterimi, kuri sirgo melancholijos priepuoliais, padavė abiems mintį nusižudyt. 1811 metų lapkričio 21 dieną Kleistas nusišovė (Vanzeės ežero krante prie Potsdamo), pirma nušovęs savo bičulę; ten jis ir palaidotas.

Kalbos glaudumas, drąsumas ir poetiškų vaizdų ryškumas, skiriasi Kleisto dramoms vietą tuojau po Šilerio dramų. Kaikuriose vietose jis reališkesnis už Šilerį, bet apskritai imant jo dramos neharmoniškos ir subjektyviškos. Tragedijoje "Šroffenšteinų šeimyna," kuri siužeto atžvilgiu primena "Romeo ir Juliją," mokamai išreikštas neapykantos išsivystymas lemtinių nesusipratimų dirvoje, bet dramos pabaigoje yra daug baisenybių, kurios pasidaro net juokingomis; jeigu tragedijos pradžioje jaučiamas antiško likimo dvelkimas, tai pabaigoje veiksmo pareina į paprastą atsitikimą. Atsitikimo komedija ir qui pro quo yra "Sudaužtas ąsotis"; jai kenkia sunkus vartojimas sąmojų Šekspyro juokdarių pavidalu, bet bendrai ji meniška, kaip žanriškas Niderlandijos mokyklos paveikslėlis. Kleisto dovana ypatingai ryškiai pasireiškia tragedijoje "Pentezileja," kurios siužėtu yra nelaiminga amazonių karalienės Pentezilejos meilė didvyriui Achillui. Šekspyro įtaka paralyžiuojama čia antiškų, klasikų įtakos; kaipo pasėka—atsiranda plastiškai užbaigti tipai. Didvyrės kova tarpe kariškos garbės jausmo ir aistringos meilės giliai simpatiška. Kleisto nesuvaldoma prigimtis negalėjo, vienok nesugadint pabaigos: pakeitęs legendą (kuri pasibaigia Pentezilejos saužudyste), Kleistas priverčia didvyrę apleist Achillą šunims ir paragaut jo kraujo. Tas padaryta vardan to patraukimo žiaurumams, kuriuo pasižymi bendrai romantikų kuryba. Tas pačias vertas ypatybes ir tuos pačius trukumus turi, žinoma drama "Katchen iš Heilbronno." Tai vėl likimo, paslaptingų įtakų, viešpataujančių žmonėmis, drama: Ketchen jaučia kaž kokį hipnozo pobudžio traukimą į savo numylėtinį. Ji galėtų suteikt užuojautą žiurovui, kaipo moteriško įsimylėjimo valios neturėjimo pavyzdys — bet pats Kleistas suardo tą pagrindinį įspudį savo naturališkais užsimojimais (Ketchen lenktyniuotoja įvilioja į savo tinklus ritierį netikrais savo tualeto gražumais ir geležine lazda, kuri laiko išlyginusi jos kumpą nuo gimimo liemenį). "Arminijaus kovoje" beveik nėra dramatiško judėsio ir psichologiškos tiesos, nes romėnai yra tiktai autoriaus laikų prancuzų simboliais. Ir čia Kleistas kaip ir pirma neapsieina be romantiškų žiaurumų (Tusnelda, Arminijaus žmona, užsiundo prie savo akių paimtą nelaisvėn romėną meška). Be abejojimo tipiškas pats Arminijus, patriotas idealistas, kuriam jo priešai nedaugiau kaip žvėrys, sukurti tam, kad juos medžiot, o vokiečių valstybės idealas yra visas žmonijos brolybės idealas. Labiausiai išlaikyta ir pabaigta, bet drauge su tuo ir labiausiai vokiška, perdaug tautiška Kleisto drama—tai "Homburgo princas." Ji kupina vidujinio ir išorinio judėjimo ir iš visų Kleisto kurinių labiausiai sceniška.

Mažiau žinomos Kleisto apysakos, nors apysakų rašytojas jis puikiausias. Geriausios: "Michael Kolhaas" ir "Das Erdbeben in Chili." Kitose Kleisto apysakose perdaug arba apgalvoto, šiurkštaus naturalizmo ("Die Marquise von O.") arba žiaurių romantiškų baisenybių ("Die Verlobung in St. Domingo," "Die heilige Cecilie" ir t.p.) sutikimas ir kraštutinis misticizmas ("Der Zweikampf").

Tarpe Kleisto lyriškų eilėraščių yra daugiausiai patriotiško turinio dainos, Kernerio dvasioje. Labai gracinga pagal antišką, džiaugsmingą gyvenimu koloritą idilija "Der Schrecken im Bade."

Vertos pastebėt ir Kleisto politiškos eilutės, kurios parodo nemažą satyrų rašytojo talentą. žymiausios iš jų: "Lehrbuch der franzosischen Journalistik" ir "Katechismus der Deutschen."

Pirmas visas Kleisto kurinių leidinys išėjo 1826 metais, išleidžiant Tikui. Geriausias iš vėliausių leidinių —Gempelio. Geriausias veikalas apie Kleisto gyvenimą ir kurinius — Adolfo Vilbrandto, "Heinrich von Kleist" (1863).

V. Č.

A. Pareckis

MĖNULIS PRAPUOLĖ

—Mano gyvenimas ypač pilnas indomių nuotikių, — tarė Džo, užsirukydamas savo pypkę. — Ar norite išgirst vieną iš daugelio mano istorijų?

—Tatai buvo kvailais mano jaunystės metais, neužilgo prieš karą. Aš plaukiojau gerame prekių garlaivyj, gaudamas gerą algą. Vieną kartą laike trumpo sustojimo Bostone, aš, beslankiodamas po miestą, išgirdau puiką prakalbą agento samdančio kareivius į kavaleriją. Jis rodydavo pagrąžintus plakatus, kuriuose buvo nupiešti herojiški kareiviai ant tokių-pat herojiškų arklių. Kareiviai linksmai ir patenkinančiai šypsojosi, arkliai išdidžiai šokinėjo, margaspalvės vėliavos lenkėsi ties kareiviais ir jų arkliais. Buvo aišku, kaip tai, kad aš vadinuosi Džo, kad gyvenimas amerikoniško kavaleristo esą geriausis pasaulyje gyvenimas. Aš užsirašiau.

Bet jau antrą dieną man bebunant kareivinėse tasai gyvenimas pasirodė visiškai netikęs. Įsivaizdinkite, — aš negalėjau į miestą išeit, kuomet aš norėjau, arklidėse biauriai dvokė, o nuo vakarienės atsiduodavo arklidės kvapas. Kelti prisieidavo dar prieš aušrą, o vieno karininko veidas man ypatingai netiko. Aš išėjau.

Mano garlaivis diena anksčiau išplaukė. Kitokios jurų vietos nebuvo galima surast. Buvo tykus laikai, taupmenų, kaip jums žinoma, pas mane niekuomet nebudavo, aš norėjau valgyt, ir delto užsirašiau į karišką laivyną.

Viskas buvo pakenčiama. Bet antros savaitės gale mane sučiupo, areštavo ir nuvežė ant kranto į karišką kalėjimą. Amerikoj visur savotiška sistema. Pirštų antspaudai, vardai ir dezertyrų (pabėgėlių) atvaizdai išsiuntinėjama į visokios rušies ginklų raštines. Įsivaizduokite, aš skaičiausi kavaleristas, nors aš buvau kareivinėje iš viso tik nepilnai dvi dieni ir mano pažintis su arkliais tebuvo valymas arklių uodegų.

—Drauge,—tarė man vienas areštuotasis (jis buvo tridienis artileristas) — tavęs laukia teismas ir nemažiaus, kaip penki metai kalėjimo.

Aš priėjau į sargybinį ir liudnai pareiškiau:

—Jųs, žinoma, pastebėjote, kad mėnulis prapuolė ir daugiau negrįšiąs?

—Eik po velnių,—mandagiai pasiulė man sargybinis.

Aš atsitraukiau. Kuomet atnešė pietus, aš nuo jų atsisakiau, pareiškęs, kad esą neapsimoka valgyt, nes mėnulis prapuolė. Laike patikrinimo šaukiant pavardėmis: aš neatsistojau, nurodęs tą pat svarbią priežastį mėnulio prapuolimo. Paskiau aš pareikalavau rašalo ir popieros ir parašiau prašymą "Smarkiam, juodam kavalerijos arkliui," kurio prieš dvi savaiti aš valydavau uodegą, kas link sugražinimo prapuolusio mėnulio. Paskiau aš nuliudau, nukreipęs žvilgnį į lubas, iš pasalų tėmydamas mano lovos kaimyną, tikrąjį pamišėlį, vėliaus numirusį nuo karštligės, ar kokios ten kitokios ligos. Nuo šio nabago aš daug ko išmokau!

Pradžioje į mane nekreipdavo domės. Bet po to, kaip aš atsisakiau nuo sekmadienio pyrago pagal tą pat priežastį prapuolusio mėnulio, apie mane pranešė kalėjimo administracijai.

Į kamerą įsigrudo čiela komisija, mane apžiurinėjo, klausinėjo, kankindavo kvailais klausimais. Šitą operaciją tris kartus pakartojo, ir vėliau vyresnysis daktaras pareiškė:

—Jis simuliruoja (nuduoda).

Visi su tuo sutiko ir išėjo.

—Prapuolė tavo žaidimas, — tarė man sargybinis. —Lauk teismo.

—Ne žaidimas, o mėnulis prapuolė, — aštriai aš jį pataisiau.

Aš tęsdavau ir kartodavau toje pat dvasioje. Aš šliaužiavau ant grindų, prikišdamas ausį prie šalto cimento, ir į sargybinio ir areštantų klausimus atsakydavau, kad klausau, ar neverkiąs kurnors išplėštasai mėnulis. Aš atsisakiau nuo valgio ir ilgomis valandomis sėdėdavau vienoj ir toj pačioj vietoj žiurėdamas stikliniu žvilgsnių į sieną.

Kalėjimo viršininkas teikėsi atsilankyt į mano kamerą. Jis prabuvo su manim virš dešimties minučių ir tarė patraukęs pečius:

— Vyresnysis daktaras pripažinęs tave esant normaliu žmogumi, ne kitaip, kaip pats pamišo.

—Prapuolė mėnulis, — beviltingai aš atsakiau ir karčiau suraudojau.

Pakvietė kitą gydytoją. Jis pripažino mano nuotikį esant labai įdomiu ir iššaukė iš Naujorko kokius tai specialistus. Specialistam labai patiko, kaip aš žiurėjau į lubas. Jie tarė:

—Jis nesimuliruoja, tatai pamišelio žvilgsnis.

Jie neapsiriko — tatai buvo žvilgsnis pamišusio kaimyno, kurį, prieš tai, kažkur išsiuntė. Aš iš jo gerų dalykų išmokau.

Tačiaus manęs neišleisdavo. Dar ilgą laiką mane sekdavo, vežiodavo visokiems ištyrimams ir abelnai nepasiduodavo. Pagalios mostelėjo ranka.

—Pamišelis be vilties pasveikt.

Valdžios lėšomis lydint žaliukui tarnautojui mane išsiuntė į Naujorką gimdytojų globai.

Aš verkdamas papasakojau jiems apie mėnulio prapuolimą, išgroždžiau visas spintas jo beieškant ir net tuo pačiu tikslu buvau belendąs į kišenius mano pabalusio tėvo. Motina beviltingai verkė ir gaikščiojo, brolis drebančiomis rankomis uždengė savo veidą.

Mano palydovas regėdamas tokią šeimyninę nelaimę nežinojo, ką daryt ir ilgai prie durų mindžiodavo.

Pagalios, jis išėjo. Aš palaukiau apie dešimts minučių, paskiau linksmai nusišypsojau ir savo įprastu balsu papasakojau nustebusiems namiškiams, kaip aš išsisukau nuo penkių metų kalėjimo.

J. Naruševičius.

Mokolai—1927.

—o—

NEVERK, NORS ŠIRDĮ SKAUSMAS SPAUSTŲ...

Neverk, nors širdį skausmas [spaustų,
Kurio pasaulis neatjaustų,
Tu ašarų veltui neliek—
Jos nepagelbės tau nė kiek,
Nes ašaros vaistai ne koki,
Niekuomet joms nepasiduoki,
Pažinti gausi su laiku,
Kad jos tik priemonės vaikų.
Suaugusiems visai netinka,
Kas tankiai verkia—apsirinka,
Parodo savo silpnumus,
Labiau padidina skausmus.
Laimingas tas, kurs nenuliusta,
Del menkniekių verksmuos [neplusta,
Apsišarvojęs kantrumu
Nepaiso vargo sunkumų
Ir tvirtai, drąsiai pirmyn [žengia,
Geresnį buvį sau surengia!
Ne baisųs yra tam skausmai,
Kas juosiuos sutinka ramiai!
Verksmus mažiems vaikams [palikim,
Liudnumą lauk visi varykim
Ir bukime linksmi, tvirti,—
Prašvis mums ateitis skaisti.

LINKSMUMAS SIELĄ ATGAIVINA

Linksmumas sielą atgaivina
Suspaustą vargo, sopulių;
Linksmumas tai daina be [žodžių,
Žiedai pavasario gėlių.
Gražus pavasaris atėjęs
Visiems be galo malonus,
Kiekvienas džiaugias jo [sulaukęs,
Jis svečias brangus, prakilnus.
Kas linksmo žmogaus [nebrangina,
Prieš jį neatveria jausmų
Ir savo širdį neparodo?
Kas jo nelaukia su džiaugsmu?
Gražu ir gera linksmu buti,
Linksmumą dvasioje turėt
Ir kaip pavasario gėlelei
Gyvent—šypsojantis žydėt.
Šalin varykim nuliudimą,
Dainas užtraukime linksmas,
Nėjausim vargo šiam pasaulyj,
Linksmas mąstysime dumas!
Todel branginkime linksmumą,
Kuris į mumis ramiai plauk',
Kuris mums nieko nekainuoja,
O duoda gera labai daug!

NEŠIOTOJAMS DIRBTINŲ DANTŲ

MUSŲ "BESTOGIAI" VIRŠUTINIAI IR ĮRAKINAMI APATINIAI DANTIS, sudaro gražų dantų setą. Geri nešiot, gražus, tinkami.

"ĮRAKINAMA APATINIŲ DANTŲ EILĖ."

Specialis pasiulymas
VISAS SETAS Tik už $15

Sutaisom sulužusius, Jums belaukiant. Tą pačią dieną perdarom senus setus, kad butų, kaip nauji.

IŠTRAUKIAM DANTIS BE SKAUSMO. Pabudusiam ar ne.

Bridge, už dantį ..... $6.
Auksiniai dantįs ..... $6. ir $8.
Išvalymas ..... $1. ir $2.
Užtaisymas .... $1. ir brangiau
PERŽIŪRĖJIMAS DOVANAI

HYGIENE DENTAL SYSTEM
418 MAIN ST.

DR. EPSTEIN — 13 metų patyrimo — tarnavo S. V. kariuomenėje
Slaugė patarnauja—Mandagus elgėsis visuomet—Valandos 8:30 iki 8:30—Nedėliomis 10 iki 1. Telefonas Park 6047

Neturim konkurentų gabume ar kainoje.

Worcesterio geriausias dentistas

Valentina Paltanavičaitė

Baigianti Bostono Muzikos Konservatoriją,

DUODA PAMOKAS ANT PIANO

Vaikinams ir Mergaitėms, Pasekmingiausiu Budu.

14 Vernon Street

Tel. Park 424 Worcester, Mass.

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu:

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

KNYGA VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMO

YRA TIKRA MOTERIŲ DRAUGĖ. JOJE VISKĄ RASI: KAIP VALGIUS GAMINT, KAIP NAMUS PRIŽIŪRĖT, KAIP VAISIUS ANT ŽIEMOS SUDĖT. NELAUK — PIRK DABAR PRIEŠ ŠVENTES.

Gražiuose apdaruose — $1.50; popieros apdarais — $1.25

"Amerikos Lietuvis"

14 VERNON ST., WORCESTER, MASS.

Seniaus, kaip tekdavo girdėti

Seniaus, kaip tekdavo girdėti,
Daugumas baimėje kankinos:
Velniai, pikčiurnos neregėti
Į žmones eidavo, vaidinos.
Vienus mainyties pypkėm šaukė,
Kitus kelionėje klaidino.
Ant kryžkelių praeivių laukė
Ir savo išvaizda baugino.
Dabar kiti laikai atėjo,
Velnių žmonija nesibijo,
Senai ta baimė išdulkėjo—
Daugiau drąsos visi įgijo.
Žinau aš tokių daug vyrukų,
Kurie su siela parsiduotų,
Bučiuotis eitų su biesuku,
Jei šis degtinės jiems paduotų.
Delko-gi baimė nun' išnyko—
Velnių daugiaus nebesimato?
Delto, kad žmonės pikti paliko
Ir velnio darbus dirbt paprato.
Daugumas velnią pavaduoja,
Jis trauktis priverstas nuo tako.
Dabar net priežodis gyvuoja:
Gudrus, kaip velnias!—žmonės sako.
Todel velniams nėra kas veikti,
Daugiaus vaidintis ne'psimoka
Ir baimės nebegal suteikti,
Nes velnio darbus pažint moka.
Ne tik kad moka, bet ir daro,
Pavyzdžiui, štai kad ir degtinę,
Kurią Lietuvoj plačiai varo,
Kurioje skęsta mus tėvynė.
Velniams degtinė patarnauja
Tikrai, sakysim, į sveikatą:
Ji pamatus doros sugriauja
Ir pragarą ant kojų stato.
Dabar su pypkėmis mainytis
Velniai nė vieno nepriškauktų,
Tik karčiamoj ėmę vaidytis
Daugiaus lankytojų pritrauktų.

J. Naruševičius.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET

(Foreign Language Information Service)

MĖSOS PAKAVIMO INDUSTRIJA

Šioj industrijoj sekama trys mėsos sudymo budai. Pirmas yra saldaus rauginimo budas, sulig kurio, mėsa įdėta į didelius, vandens neperleidžiamus, kubilus, kurin įpilta mišinys vandens, cukraus, arba kito, panašaus saldaus daikto, ir maža dalelelė azotrugštės druskos (nitrate), arba "nitrate of soda." Sudymo kambaris laikomas vienodoj temperaturoj, tarpe 36 ir 40 laipsnių. Šitas budas vartojamas, maždaug, sudaryt kumpius, pečių šmotus ir vidutinio svorio pilvus. Sudymas ima nuo 20 iki 75 dienų, tas priguli nuo kiek mėsa sveria ir kokio stiprumo reikalaujama.

Antrasis procesas yra sausos druskos procesas, kuris vartojamas sunkesnėms, ir ne taip daug vartojamoms, mėsoms. Druska dėta mėsos tarpais, kas išdžiovina ir sukietina mėsą.

Trečias budas vadinamas sausas budas, kuris vartojamas lašiniams, ir kitoms, kurios reikalauja nestiprų pasudymą. Mėsa supakuojama į kubilus labai dručiai. Apibarstyta druska, cukrum ir azotrugšte druska (nitrate), arba salietruota rugšties druska (nitrite). Šiuo budu, mėsa savo skystimu sudyta.

Druska tinkamai užlaiko mėsą ir nenuoda sugęst. Cukrus sunaikina druskos priešingas ypatybes, azotrugštė druska arba salietruota rugšties druska neduoda mėsos spalvai mainytis ir turi kitas svarbias ypatybes.

Mėsos rukymas seka sudymą. Dumai kieto medžio ne tik prisideda prie mėsos skonio, bet suteikia gražią, rudą spalvą ir toliaus prezervuoja mėsą. Beveik 80 nuošimtis visos sudytos kiaulienos yra rukyta.

Taukų gaminimas yra kitas svarbus pakavimo industrijos darbas. Taukams, kiaulės taukai vartojami. Taip vadinami "leaf" taukai, padaro geriausius taukus. Yra keli taukų išspirginimo budai, bet neuždengto katilo ir garo spaudimo budai yra paprasčiausi. Išspirginimas prašalina mėsos mažyčius šmotelius nuo taukų. Procesas susideda iš virinimo, persunkimo ir atšaldymo.

Kuomet taukai išspirginti, spirgučiai lieka ir jie vartojami gyvulių ir naminių paukščių pašarui.

Galvijų operacijos, kaip pirmiaus buvo pranešta, kad nors panašios mažų gyvulių operacijoms, bet žymiai mainosi nuo kiaulėms vartojamo proceso. Galvijai nuvežti ant pat viršaus pakaunės, suvaryti siaurose vietose, kur sunkių plaktuku galvon mušama. Po tam, pakeltos užpakalinėmis kojomis paskerdimui. Tad galvos prašalintos ir nuplautos peržiurėjimui. Kiekvieno gyvulio dalys laikytos tvarkoj pakol peržiurėjimas užbaigtas.

Po galvų prašalinimui, gyvuliai paleisti ant grindų ir kojos nupiautos, skura prašalinta nuo šonų. Gyvulis pakeltas nuo grindų ir viduriai išimti ir padėti tam tikroj vietoj peržiurėjimui.

Po tam visa skura prašalinta ir gyvulis ilgu kapotoju perskeltas per pečius iki kaklo. Perskeltos dalys vežamos mažu kariuku kitam nuplovimui ir tolesniam peržiurėjimui. Vėliaus pasiųstas vėsintoju, kur atvėsintas per nuo 24 iki 36 valandų. Visas procesas reikalauja mažiau kaip valandos laiko.

Mėsos peržiurėjimas

Peržiurėjimas mėsos yra labai svarbi pakavimo procedura. Jeigu pakuotojai veda tarpvalstijų biznį, peržiurėjimas atliktas valdžios inspektorių, po priežiura Suvienytų Valstijų Žemdirbystės Departamento Gyvulių Industrijos Biuro. Šie inspektoriai yra išlavinti vyrai ir jų peržiurėjimas yra kuoaštriausias. Kuomet visos gyvulio dalys peržiurėtos, mažas purpurinis ženklelis su numeriu uždėtas ant gyvulio. Šitas ženklelis skaitosi "U. S. Insp'd and Passed," ir įstaigos oficiališkas numeris valdžios duotas tai istaigai, taipgi uždėtas ant gyvulio. Tas peržiurėjimas yra taip puikiai atliktas, kad net daugelis svetimų šalių pavelina įgabenimą Amerikos mėsos be tolesnio peržiurėjimo.

Šitas peržiurėjimas atliktas tik tose įstaigose, kurios veda tarpvalstybinę pirklystę. Kitų pakuotojų mėsa yra peržiurima valstijų, miestų arba privatiškų inspektorių, kurių darbas panašus į valdžios inspektorių darbą.

Priediniai Produktai

Beveik visi apsipažinę su šios industrijos priediniais produktais, tarpe kurių svarbiausi yra kailiai, klijai, kaulai ir trąšalai. Yra apie 140 produktų, kuriuos galima vadint šios industrijos produktus. Daugelis iš jų yra labai svarbųs žmonijai, ir keli, kaip tai "insulin" ir "pepsin" labai plačiai vartojami gydytojų ir chirurgų.

Beveik visa mėsa produkuota Suv. Valstijose, apart tos, kuri eksportuota ar skersta ant ukių, parduota per antrarankius retail) mėsos pardavinėtojus, kurie tiesiog perka nuo pakuotojo arba "Wholesaler." Pakuotojas išdalina mėsą iš pakavimo įstaigos arba iš savo skyrių automobilių trukais, vagonais, gelžkeliais ir t.t., arba gera karų kelio sistema. Karų kelio sistema patarnauja pirkėjams, kurie labai toli gyvena nuo įstaigų ir skyrių. Tie keliai randasi netoli gelžkelių linijų. Ir kiekvienam miestui pristaty ta kiek jų reikalauta mėsos. Tokiu budu, pirkėjai gauna šviežios mėsos labai tankiai, kartais net sykį į dieną ir paprastai du syk į savaitę.

Del rimtos konkurencijos, kuri randasi mėsos industrijoj tarpe mėsos pakuotojų ir antrarankių pirkėjų pelnas labai mažas. Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamento tyrinėjimas vestas 1925 ir 1926 metais, parodo, kad paprastas pelnas antrarankio (retail) pirkėjo yra mažiau kaip trys centai iš kiekvieno dolerio, arba nedaugiau kaip centas už svarą. Raportas Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamento Packers ir Stockyard Administration praneša, kad 1925 m., 514 pakavimo įstaigų paprastas pelnas yra 1.6999 centai iš kiekvieno dolerio.

Mėsos vieta valgyje

Per amžius mėsa sudarė svarbią dalį žmogaus maisto. Labai daug žmonių vartojo tik mėsą ir gyvulių produktus. Valgių žinovai pripažįsta mėsos svarbumą valgyje. Yra kunui naudinga del jos riebumo,geležies,fosforo, ir vitaminų. Tyrinėjimai rodo, kad mėsa lengvai virinama, net 96 nuošimtis suvalgytos mėsos yra kuno suvartota.

DOLERIO VERTĖ 1920 M.

Darbo Statistikų Biuras išleido sutrauką prekių nuo 1890 metų. Tos statistikos parodo kilimą gyvenimo išlaidų.

Prekės svarbiausių maisto produktų padaro beveik tiesią liniją nuo 1890 metų iki 1900 m. Bet prekės povaliai kilo per sekančius 15 metų, kilimas ypatingai žymus 1910 metais. 1915 metais linija tiesiog kilo augštyn, dasiekiant aukščiausią laipsnį 1920 m. Sekančiais dvejais metais puolė iki 1917 m. linijos, bet vėl kilo aukštyn, nors ir nepasiekė tą 1920 m. aukštą laipsnį.

Skamba kaipo pasaka skaityt kiek doleris nupirko 1890 metuose. Su vienu doleriu savo krepšy, šeimininkė galėjo nupirkt 8.1 svarus jautienos, arba 9.3 svarus kiaulienos, arba 7.4 svarus vištos, arba 14.7 kvortų pieno, arba 3.9 svarus sviesto. Paprasta prekė jautienos, del kurios 1926 m., mes užmokėjome 35.6 centus už svarą, toms dienoms buvo 12.5 centų už svarą.

Lašiniai, šiandien parduodama už 50 centų, tada gauta už 12.5 centų už svarą, kumpis už 15.2 centų, pienas 6.6 centai už kvortą, sviestas 25.5 centai už svarą, taukai 9.3 už svarą, šviežus kiaušiniai 20 centų už tuziną, miltai 2.9 centai už svarą, bulvės 1.6 už svarą, ir t.t. Galime sakyt, kad tik cukraus prekė beveik vienoda per tuos visus metus, mokėjome 6.9 centus už svarą 1890 m. 6.1 centus 1900 m., 6 centus 1910 m., ir 6.9 centus už svarą 1926 m. Tik 1919 ir 1920 metais prekė dvigubuota. Tais laikais turėjome taupyt cukrų.

Maisto suvartojimas sudaro kitą labai interesingą paveikslą. Randame, kad paprasta Amerikos šeimyna suvalgo per metus 64 svarus jautienos, 144 svarus kitos mėsos, 337 kvortas šviežio ir 77 svarus "blėkutėse" pieno, 66 svarus sviesto, 61 tuziną kiaušinių, 531 svarą duonos, 704 svarus bulvių, 66 svarus cibulių, 147 svarus cukraus, 40 svarų kavos, 9 svarus arbatos, 36 svarus ryžių, 22 svaru pupų, 11 tuzinų bananų, 7 tuzinus apelsinų ir tt.

BEVEIK 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SUV. VALSTIJOSE

Iš viso, 20,991,333 motoriniai vežimai užregistruoti Suv. Valstijose per 1927 m. pirmus šešius mėnesius, sulig Žemdirbystės Departamento statistikų. Tos skaitlinės parodo padidėjimą iš 1,374,578, arba iš 7 nuošimčio, už pereitus metus.

Valstijos, kurios parodo padidėjimus yra Tennessee, South Carolina, North Carolina, Illinois, West Virginia, New Jersey, ir Massachusetts. Tose valstijose per 1926 metus, statistikos parodė, kad buvo vienas motorinis vežimas del kiekvienų 5.4 žmonių.

Už užregistravimą, leidimus ir t.t. surinkta net $272,-119,534, iš kurių $12,-452,059 paskirta susirinkimo ir administracijos tikslams. $188,525,679 valstijų keliams; $47,937,641 vietiniams keliams ir $21,795,330 kelių bonams ir $4,408,825 įvairiems tikslams.

KVOTIMAS IMIGRANTŲ INSPEKTORIUI

Imigracijos Tarnystėj neužimtas vietas gali užimt tik tie, kurie išlaiko Suv. Valstijų Civilės Tarnystės Komisijos kvotimus.

Pradinė alga Imigracijos Tarnystei yra $1,860 į metus, ir tie, pirmieji metai yra pabandymo metai —pažiurėti ar aplinkantas ištikrųjų yra tinkamas, po tam galima gaut gana gerą algą ir įgyt gerą vietą.

Bet tik Suv. Valstijų piliečiai gali imt kvotimus.

Imigrantų inspektoriaus užduotis yra išegzaminuot atvykusius ateivis, ištyrinėt nelegališkai atvykusius ateivius, ištyrinėt nelegališkai atvykusius į Suv. Valstijas, ir panašus darbas.

Veteranai, duodant tarnystės rekordą gauna kaikurias privilegijas.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Seymour Laundry Company

Savininkas E. Slavickas

Išskalbia visos savaitės žlugtą kuogražiausiai, už $1.00. Geral, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus. Lietuviška skalbykla.

5 SEYMOUR ST.,

Tel. Park 314 Worcester, Mass.

JUOKAI

Biznierius — (redakcijoj) — Klausykit, Tamstos klaidingai paskelbėt mano mirties pranešimą. Turit tą atšaukt.

Redaktorius — Musų nusistatymas neleidžia mums atšaukt skelbtas žinias. Bet, žinot ką padarysiu? Ryt patalpinsiu Tamstos vardą gimimų skelbimuose, ir bus viskas gerai.

Mokytoja — Įvardinkite tokį skystimą, kuris niekuomet neužšala.

Mokinys—Karštas vanduo.

Vienoj mokykloj inspektoriui besilankant, mokytoja norėjo parodyt visapusiškumą savo mokinių išsilavinimo ir užklausė vieną mokinį:

—Pasakyk man, kas tai yra nugarkaulis?

—Nugarkaulis yra toks didelis kaulas, ant kurio vieno galo sėdi mano galva, o ant kito galo sėdžiu aš pats.

1—Kaip geriausia galima pasiekt "stokjardus"?

2—Tik sek savo nosį.

Ji—Jei pasakai vyrui kąnors, įeina per vieną ausį, išeina per kitą.

Jis—Taip, o pasakyk moterei ką,—tai įeina per abi ausis, išeina per burną.

GRĮŽO SĄMONĖ

—Na, ponia Karkliene, kaip jusų vyro sveikata, ar jau grįžo sąmonė?

—Taip—pilnai. Vakar gydytojui sumokėjo netikrą penkiasdešimtinę.

DYKAI NUO PATRUKIMO KENČIANTIEMS

Nedėvėk diržo — išveng pavojingų operacijų.

STUART'O LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĖS yra skirtingos nuo parišimo diržo, jos yra išlaukinės gyduolės, limpančios prie kuno ir duodančios sustiprinimą toms kuno dalims, kurioms reikalinga. Neturi jokių šniurų nė sprendžinų. Nenusleñka ir neatsiremia į kaulus. Tukstančiai šiomis paduškaitėmis gydosi namie, nesutrukdami nuo darbo ir daugelis praneša, jogei šitokiu budu išsigydo. Minkštos kaip mošastas — lengva pridėt — nebrangios. Už jas gautas auksinis medalis Romoje, Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingaas paminėjimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atsitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dėvėt diržų. Mes prirodysim tai pasiųsdami jums Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiųsk pinigų tik parašyk mums.

PLAPAO LABORATORIES,
3057 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Del Reumatišku gėlimų, neuralgijos, paprasto persišaldymo, skaudžių raumenų, išsinarinimų ar išsisukumų Naudokite DR. RICHTERIO Inkaro Rušies **PAIN-EXPELLERĮ** Vaisbaženklis registruotas S. V. Pat. Biure. Nėra tikrasis, be mųsu Inkaro vaisbaženklio. Vaistinėse po 35c ir 70c.

F. AD. RICHTER & CO. Berry & So. 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

NAUJI METAI

Naujaisiais Metais dirbkim, krutėkim,
Broliai tautiečiai, kaip tik kas gali,
Tautos diryonus arkim, akėkim,
Gaivinkim savo apleistą šalį.
Naujaisiais Metais, broliai, sustoję,
Paduokim ranką gyvent vienybėj,
Meskim tarp savęs toliau kovoję,
Vienybė duos mums didžią galybę.
Naujaisiais Metais mes pasirengkim
Blaškyt tėvynės vaikų tamsybę,
Visoms piktybėms kelią užtvenkim,
Gerbkim, mylėkim tiesą, dorybę.
Naujaisiais Metais te skausmai žuva!
Tešviečia meiliai skaisti saulelė!
Tekelias musų brangi Lietuva!
Te laimėn žengia musų šalelė!

J. Naruševičius

Mariampolė—1911.

AMERIKOS LIETUVIAI!!!

Lietuvos ukininkams reikia daugiau šviesos. Jųs ją paskleisite savo giminėms ir pažįstamiems užprenumeruodami geriausią ir visų susipratusių ukininkų skaitomą savaitraštį

'UKININKO BALSĄ'

"UKININKO BALSE" rašo įvairiais politikos, visuomenės mokslo ir kulturos klausimais, duoda daug žinių iš Lietuvos ir užsienių, gina ir rupina ukininkų reikalus.

"UKININKO BALSAS"— ne valdžios, bet pačių ukininkų ir jiems pritariančių inteligentų leidžiamas, todel visuomet rašo savarankiškai, niekam nepataikaudamas.

"UKININKO BALSAS"— paveiksluotas laikraštis.

"UKININKO BALSE" rašo žymųs musų visuomenės veikėjai ir politikai, kaip prof. P. Leonas, adv. R. Skipitis, dr. agronomas V. Zubovas, agron. Kl. Skabeika, prof. T. Petkevičius, V. Sidzikauskas, J. Fledžinskis, prof. P. Šalčius, V. Kurkauskas, J. Staniškis ir daugelis kitų. Nėra jokios abejonės, jog **"Ukininko Balsas" — įdomiausias ir naudingiausias Amerikoje gyvenantiems lietuviams.**

"UKININKO BALSAS" kainuoja: Lietuvoje — metams 60 amerikoniškų centų, pusei metų —30c., trims mėnesiams—20c. Amerikoje — dvigubai, nes 60c. kainuoja persiuntimas.

Adresas: **"Ukininko Balsas," Kaunas, Duonelaičio g-vė 19-a,** LITHUANIA. (2)

EKSTRA!!

"Dirva" turi nepaprastą naujieną. Kas mėgsta skaityti gražius raštus, lai skaito "Dirvą".

"BALTIJOS ARAS"

yra naujas nepaprastas originalis istoriškas romanas iš pabaigos 10-to ir pradžios 11 šimtmečių prietikių vieno jaunikaičio Lietuvio Baltijos ir kitose jurose. Tokio skaitymo dar lietuvių knygose nėra, nors Lietuviai per amžius gyveno prie jurų. Romanas tęsis per 'Dirvą' apie metus laiko. Telpa taipgi daug kitų naudingų raštų.

"Dirvos" kaina metams Amerikoje $2., Kanadoje $2.50, visur kitur $3. Pamatymui — dykai.

"D I R V A,"
6820 Superior Ave.,
Cleveland, O.

Telefonai Park 2240, 4274 ir 4381
Peter Brothers
ANGLIS
MALKOS ir LENTOS
161 Washington Street,
Worcester, Mass.

Tel. Park 5873
DR. J. C. LANDŽIUS
(Seymour)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Valandos:
Nuo 9—10 ryto, nuo 2—4 popiet ir nuo 6—9 vakare
35 Trumbull St., Worcesteryje

LIETUVIŠKAS DIDYSIS SAPNININKAS

galima gaut Amerikos Lietuvio Knygyne.

Su minkštais apdarais..... 75c.
Su kietais apdarais $1.00

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

PAKOL AŠ SERGU, parduodam knygas nupiginta kaina— pasinaudokite!

Mieli broliai, "Amerikos Lietuvio" skaitytojai, dabar man sergant nutariau parduot musų laidos knygas labai nužeminta kaina. Ir taip jau žemai pastatytą kainą numušame dar žemiau—duodame jums pasinaudot ir tuom tarpu pakol sergu, pagelbėtume jųs mums pirkdami šias knygas:

Vilniaus Albumas	$3.00
Kariavusių Šalių Istorija	2.50
Ben-Hur	1.50
Valgių gaminimo knyga	1.25
Sapnininkas	.75
Daktaras kišeniuje	1.00
Viso knygų už	$10.00

parduosiu jums jas už 5 dol. Kas prisiųs 5 dolerius, kiekvienam pasiųsime aukščiau paminėtas knygas.

Mokinkimės rašyt	25c.
Aritmetika	50c.
L. kalbos gramatika	50c.
S. V. prezidentai ir karės	20c.
S. V. Konstitucija	25c.
Pilietystės pop. klausime	35c.
Vokiečių kalbos pradžia.	35c.
Anglų kalbos pradžia	35c.
Rasputinas	40c.
Romanovų pr. ir pabaiga	20c.
Elementorius	25c.
Žodynėlis Anglų kalbos	75c.
Prancuzų kalb. rankvedis	50c.
Ben-Hur	$1.50
Gyvulių protas	1.25
Viso knygų vertės už	$7.60

kas prisiųs dabar TIK $3.00, iškirpęs šitą pagarsinima, prisiųsime aukščiau surašytas knygas. Taigi pasinaudokit, dabar knygos prieš žiemą yra labai naudinga turėt.

Vilniaus Albumas	$3.00
Kariavusių Šalių Istorijos	2.50
Ben-Hur	1.50
Valgių gaminimo knyga	1.25
Esperanto k. rankvedis	1.25
Gyvulių protas	1.25
Daktaras kišeniuje	1.00
Sapnininkas	75c.
Aritmetika	50c.
Gramatika	50c.
Prancuzų k. rankvedis	50c.
Anglų kalbos žodynėlis	75c.
Karalienė Aniuolų	50c.
Bijunėlis	50c.
Doros sargas	50c.
Šventa istorija	50c.
Paskendusis varpas	50c.
Vokiečių k. rankvedis	35c.
Rasputinas	40c.
Prancijos revoliucija	50c.
Lietuvos kar. istorija	50c.
S. V. Konstitucija	25c.
S. V. prezidentai ir karės	20c.
Knygelė piliet. popierų	35c.
Vištų auginimas	35c.
Žmogus Po Medžiu	50c.
Geležiniai nagai	35c.
Romanovų pr. ir pabaiga	20c.
Michalda, karalienė	25c.
Mokinkimės rašyt	25c.
Mokintis Anglų kalbos	35c.
Kryžeivis	50c.
Valkata	35c.
Visa knygų vertė	$22.90

kas prisiųs TIK 10 DOLERIŲ DABAR, pasiųsime visų tų knygų po vieną. Turėsite sau gražų knygynėlį labai gražių knygelių, delto nelauk ilgai—tuojaus pasinaudok proga.

"Amer. Lietuvis"
14 Vernon Street,
Worcester, Mass.

Ofiso tel.: Park 3491
Namų tel.: Cedar 2863-W.
ADVOKATAS
Ignas J. Barkus
725 Slater Building
Worcester, Mass.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras. Vedu civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose. Darau visokius legališkus dokumentus.

1928
NUMBER — PLATES
ir
AUTOMOBILIŲ
Apdrauda
Lengvais išmokėjimais
City Auto Parts.,
INC.
18—22 Church St.

LIETUVIAI!!

Baltiko Amerikos Linija

tai pirmutinė ir vienintėlė laivinė bendrovė, kurios laivai pralaužė kelią iš Amerikos New Yorko

Tiesiai į Lietuvos

KLAIPĖDĄ

siunčiant du laivu pernai, o jau net penkis šįmet

KAINOS LAIVAKORČIŲ Į KLAIPĖDĄ:

Trečia klesa $107.00
Ten ir atgal tiktai .. $181.00
Turistinė III klesa $117.00
Ten ir atgal tiktai .. $196.00
Valdžios taksai atskirium.

LAIVŲ IŠPLAUKIMAI:

"LITUANIA"— 31 Sausio-Jan.
"ESTONIA" — 21 Vasario-Feb.
"LITUANIA"— 13 Kovo-March

Žiniomis kreipkitės į vietos agentą ar į bendrovę:

BALTIC AMERICA LINE
8 BRIDGE STREET, NEW YORK

VAIKAI! VAIKAI! JUMS PROGA

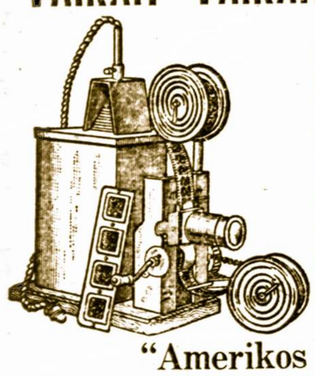

Štai gera proga jums įgaut nuosavus KRUTAMUS PAVEIKSLUS. Parduokit tik 300 "Amerikos Lietuvio egzempliorių, gausit šitą puikią mašiną ir filmų del pradžios. Greitai parduosit tik pabandykit. Pasiskubinkite prieš KALĖDAS. Rašykit:

"Amerikos Lietuvis,"
14 VERNON STREET. WORCESTER, MASS.

Dr. Geo. Kerlejza
DENTISTAS
17 Millbury Street
Worcester, Mass.
Pirmiau buvęs su Dr. O'Brien

ANTANAS J. MILLERIS
Lietuvis Advokatas
406 Slater Building,
Worcester, Mass.

Vietos Žinios

Ekstra susirinkimas. Lietuvos Atstatymo Bendrovės susirinkimas yra šaukiamas 5 d. sausio, Aušrelės kambary, 33 Millbury St., 8 val. vakare. Visi šėrininkai butinai dalyvaukit ir atsineškit savo šėrus ar šėrų numerius, nes 11 dieną atsibus suvažiavimas. Visi butinai turime rupintis savo pinigų likimu. Patįs dalyvaukit ir kitiems pasakykit.

Šerininkų Komitetas.

Whist Party rengia S.L.A. 57 kuopos moterįs, šeštadieny, sausio 7, 1928 m., Lietuvių svetainėje, 29 Endicott., 7:30 val. vakare. Smarkios moterįs sudaro rengimo komisiją, tad galima tikėtis, kad whist party bus nepaprasta. Ilgasis Staliulionis, matyt, norėdamas moterims įtikt, paaukoja geriausiam kortininkui mešką, kurią jis pagavo per šventes savo "girioj." Kas nori linksmai laiką praleist, tas lai nepamiršta but Lietuvių svetainėje šeštadieny. **Reporteris.**

Metinis susirinkimas. Suvienytų Worcesterio Lietuvių Draugijų metinis susirinkimas atsibus 11 d. sausio, 1928, savame name, 29 Endicott St. Šėrininkai butinai turi dalyvaut šiame susirinkime, nes bus apkalbamas namo pardavimo klausimas ir bus renkama valdyba. **Šėr.**

Padėka. Aido choro komisija rengimui vakarienės atsibuvusios Kalėdų dienoje, taria širdingą padėką dalyviams ir aukavusiems vakarienei daiktus, k.t. Aleknama Bakšiam, Valentukevičiam, Petkunam, Tumanam Kižam. Šiupėnam, Kudarauskam, Vaiteliam, Steponavičiui Lukam, Urmonui ir Žalimam. Vakarienė buvo linksma ir pasekminga. **Aidas.**

Sekantis Aido choro parengimas įvyks sausio 29 d. Tai bus perstatymas operetės "Sylvia." Mokytojas A. Stankus smarkiai rengia chorą ir solistus prie pasirodymo. "Sylvia" yra smagi dviejų aktų operetė su gražiom dainom, kurias išpildys Aido geriausios spėkos. Tėmykit platesnius operetės garsinimus.

Mirė. Pranas Matuzas numirė Miesto Ligoninėj sekmadienio vakare, sekant ilgą ligą.

Antru syk bandė nusinuodyt. Jonas Adomkaitis, 13 Ellsworth St., išgėrė nuodų šeštadieny. Nuvežtas į ligoninę, manoma pasveiks. Adomkaitis vieną syk pirmiau buvo bandęs papildyt saužudystę, bet jį laiku išgelbėjo.

Prapuolė mergaitė. Policijai pranešta, kad nuo pereito šeštadienio prapuolė iš namų Marė Skendeliutė, 15 metų amžiaus. Jos tėvas mano, kad ji gal nukeliavo į New Yorką aplankyt brolį, ten gyvenantį.

Areštavo vagilius. Detektyvai pirmadienio vakare areštavo Mykola Čenį, 23 metų, 43 Tatman St. ir Joną Adamonį, 170½ Washington St. Jiedu kaltinami įsilaužimu į S. Senecal namus, 2 Cambridge Pl. ir pavogimu radio, jo prietaisų ir $4. Vogti daiktai rasti pas Adamonį namuose.

Du nuskendo. Parkų komisijonieriai buvo persergėję miesto gyventojus pereitą savaitę, kad ledas ant prudų nėra užtektinai stiprus del čiužinėjimo. Nepaisant persergėjimų, žmonės čiužinėjos. Paseкme nepaklausymo, penktadienio vakare, Bell prude nuskendo du vaiku Rudolph Carlson 16, ir Rawlins Patrick 14. Bandyta juos išgelbėt, bet nė kaip nebuvo galima dasigaut prie jų per įlužusį ledą. Per pastaras kelias dienas oras gerai atšalo, bet ledas užtektinai nesustiprėjo ir delto dar nebus leista čiužinėt.

LIETUVIŠKI PLAYER-PIANO VOLELIAI SU ŽODŽIAIS:

10460 Pamylėjau Vakar
41780 Paukšteliui ..... Vainiko-Žemaitis
41374 Pas Daržėlį Trys Mergelės
43677 1—Pas Močiutę Augau;
2—O, Čia, Čia
43387 Plaukia Sau Laivelis
43875 Šaltyšius
41977 Šią Nedėlėlę
43396 Skamba Kankliai ir Trimitai
44106 Stasys (Daina-Šokis)
43873 Strazdelis
41391 Sudiev, Gimtine .. Šilelio-Žemaitis
43240 1—Sukelkime Kovą;
2—Viltis
41492 Suskintas Kvietkelis .... Žemaitis
40612 Vai Aš Pakirsčiau..... Petrauskas
41776 Valia Valužė ..... Petrauskas
43229 Varšavietė
43691 Vilniaus Kalneliai
43692 1—Žaselė; 2—Sėjau Rutą
KAINA PO $1.00

Lietuviški Player-Piano Voleliai be žodžių:

10497 Aguonėlė
10455 Ant Bangų
12634 Aš Dureles Dundinau—Polka
12368 Aš Šia Nakti—Polka
10458 Barbora—Polka
10545 Čigonėlės Polka
10450 Dėdukas—Polka
12635 Ducaty—Polka
10452 —Dunajaus Bangos
11293 Gegutės Valcas
12305 Helenos Polka
10451 Ispanų Šokis
11200 Karvelėlis—Kaimo Polka
12339 Keturios Dainos—Polka
12547 Klumpakojis—Polka—Intro: Švilpis Maršas
40534 1—Nesigraudink, Mergužėle;
2—Einu Per dvarelį
44119 1—Oi Mergele; 2—Aš Mergytė
44506 Oi Tu Ruta, Ruta
41493 Lietuva Numylėta..... Žemaitis
10453 Mėlynas Dunajus
12550 Mojavas Vainikas—Polka
10459 Noriu Miego, Saldaus Miego
12865 Oi Mergele—Polka
12276 Padesnan Valcas
12390 Pampilionas
12705 Pašėriau Žirgelį—Polka
12642 Pirmyn į Naują Gyvenimą—Polka
10449 Kokietka—Polka
10544 Krakoviakas
12382 Lastučka—Polka
10338 Lietuviškas Šokis
12313 Marcelė—Polka
40407 Ak Myliu Tave ..... A. Aleksis
43228 1—Ant Barikadu;
2—Darbininkų Marselietė
41774 Ant Kalno Karklai Siubavo
43874 Atneša Diedas Kukulių Viedrą
44244 Audra Girioj
42315 Bernužėli, Nes'Voliok
43697 1—Du Broliukai Kunigai;
2—Eisim Broleliai Namo
44161 Dul Dul Dudelė
40404 Era Mano Brangi..... Šimkus
41501 Esu Ant Šio Svieto.... J. Žemaitis
41500 Gana Broliai Mums Miegoti
43385 Ginkim Šalį Lietuvos..... Aleksis
44107 Godelės
43218 Internacionalas
40541 Jojau Dieną ..... Petrausko
41770 1—Jausk ir Mylėk;
2—Spragilų Dainelė.... Petrauskas
43699 1—Kada Noriu—Verkiu;
2—Per Girią-Girelę
43900 1—Karvytė. 2—Du Gaideliu
41495 Kas Man Darbo.....s... Žemaitis
41373 Kas Nuramys Man širdelę. Žemaitis
43891 1—Kas Subatos Vakarėli, Oi, oi, oi;
2—Katinas
40613 Ko Liudit Sveteliai.... Petrauskas
41744 Laiškas Pas Tėvelį..... Žemaitis
43658 Lietuviais Esame Mes Gimę
41499 Lietuva Brangi ..... Žemaitis
40535 Lietuvių Himnas
43690 Litai
44243 Man Tinka
44168 Muzika-Muzika
40406 Meilė ..... Aleksandravičiaus
43872 Mielaširdystė
44220 Mylėkie Tėvynę
10456 Po Dvigalviu Ereliu
14507 Šale Sodo—Valcas
12386 Sesytė—Polka
10457 Svieto Pabaiga
12311 Tu Mano Mieliausia—Polka
12670 Tykiai Nemunėlis Teka—Polka Mazur
10467 Vamzdelis ..... Nickus
12309 Vamzdelis—Polka
10405 Varpelis ..... Kudirka
10454 Vėjo Vestuvės
10466 Žirgelis-Šokis ..... Nickus
KAINA PO 75c.

Lietuviški Player-Piano Voleliai su Žodžiais:

WF8730 Garbingas (Glorious)—Fox Trot
WF7764 Gėriau Dieną,Gėriau naktį. Kačanauskas
WF8172 Gerk, Gerk, Girtuoklėli!
WF8498 Giesmė Į Šv.Kazimierą—Kmitas-Aleksis
WF7754 Gul Šiandieną
WF8437 Kalėdiniai Varpai
WF8110 Kareivių Daina ..... St. Šimkus
WF8715 Karvelėli ..... Č. Sosnauskas
WF8453 1—Kas Do Dyvai;
2—Aš Išokau Į Kamarą..J. A. Žemaitis
WF8727 Mėlynas Dunajaus (Blue Danube Waltz)
WF8700 Mylėkie Tėvynę ..... Žemaičio
WF8423 Mylimas Bernelis ..... J. A. Žemaitis
WF6673 Ne Del Taves Aš, Mergele
WF8764 1—Niekur Pievų
2—Anksti Ryta Kėliau—J. A. Žemaitis
WF6650 Noriu Meigo
WF7283 Oi Tu Ieva (Onuškis, Trakų apskr.)
WF6648 Pasisėjau Žalią Rutą
WF8416 Pas Motinėlę..... Baniulio—Žemaitis
WF8726 Pijonkėlės,Valcas (Sweet Violets-Waltz)
WF8763 1—Plauk Dainele
2—Lakštingalėle ..... J. A. Žemaitis
WF7281 Prirodino Seni Žmonės
WF8447 Rutų Daržėlis ..... J. A. Žemaitis
WF6674 Saulelė Raudona
WF8712 Saulelė Tekėjo
WF8128 Šėriau Žirgelį
WF7771 Šią Naktelę
WF6681 Šiu Nakcialy
WF6677 Siuntė Mane Motinėlė
WF6684 Skyniau Skynimėlį
WF8740 Sudievu Tau (Farewell to Thee)
WF7696 Suktinis—Polka
WF8743 Sveiki Broliai Daininkai
WF8173 Tautiška Giesmė
WF7285 Tautiškoji Daina
WF7763 Tėvynės Garbei (Lietuvos Maršas)
WF7726 Tu Mergelių Dainavimas—Kačanauskas
WF8406 Tyliąją Naktį
WF6682 Už Šilingėlį
WF8480 Vai Kalba Žada—
WF6683 Vyčių Hymnas
KAINA PO $1.00

Visus galit gaut pas Amerikos Lietuvį, 14 Vernon Street
Worcester, Mass.

PIRKIT APRĖDALUS URMO KAINA!!
Didelė urminė kriaučių įstaiga atidarė skyrių šiame mieste.
SUTAUPOT NUO $10.00 IKI $15.00
ant aukštos rušies vilnonio siųto ar overkočio, pasiųto ant užsakymo su vienų metų garancija. Turim gražių marškinių ir kaklaraiščių.
MAŽU ĮMOKĖJIMU GAUNAT SIŲTĄ.
Primieruojam Jusų namuose vakarais ar nedėliom. Praneškit mums telefonu Park 3414 W—ar atvirute,
GREEN HILL SUPPLY CO, 65 GREEN HILL PARKWAY, WORCESTER.

PARSIDUODA

PARSIDUODA biznis seniausio graboriaus, tarnavusio žmonėms per 30 metų. Muro garadžius su šiluma ir visais reikalingais įtaisymais, del 20 automobilių. Ant antrų lubų, 12 kambarių su visais moderniškais įtaisymais. Galima gyvent 3 šeimynoms. Norėdami sužinot daugiau, malonėkite kreiptis šiuo adresu: —

TILLIE'S SWEET SHOP,
194 Slocum St. Kingston, Pa.
(52—2)

PARSIDUODA gražus ir pelningas 3 gyvenimų namas ant 13 Jones St. Šeši kambariai, su šiluma atskira, Naujausios mados maudynės ir visos moderniškos įtaisos. Namas naujas, dručiai subudavotas, kaina labai pigi sulig namo vertės, išlygos patogios. Kas nori nusipirkt gerą namą, čia yra geriausia proga. Informacijų kreipkitės į —
Amerikos Lietuvio Ofisą.

PARSIDUODA 2-jų gyvenimų su salkom namas ant kampo Jefferson ir Vernon st. Namas gražus ir geroj vietoj del gyvenimo ar krautuvės. Lotas didelis, užtenka kitam namui pastatyt. Kreipkitės informacijų į—
Amerikos Lietuvio Ofisą.

PARSIDUODA puikus namas prie 15 Vernon g-vės, kampas Jefferson g. Labai puiki stuba ir kampinė, vieta gera bizniui. Kreipkitės informacijų į
AM. LIETUVIO OFISĄ,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

VISI NAUDOKITĖS DOVANOMIS! Sieniniai lietuviški kalendoriai su lietuviškom vestuvėm ir lietuviška kariuomene, 4 už $1.00. Didysis sapninynkas su paveikslais $1.50. Virš 40 skirtingų rušių laiškams popierų, 4 tuzinai už $1.00 ir kalendorius dovanų.

J. YERUŠEVIČIUS,
BOX 68 Lawrence, Mass.
(52—2)

20 KORTŲ BERŽINIŲ MALKŲ

Galima gaut pigia kaina. Supiautos 10 dolerių už kortą; kietų malkų 12 dolerių kortas.

Frank Baris,
BOX 217 Rochdale, Mass.
(1—4)

BALSAS Į WORCESTERIO LIETUVIUS

Birutės T.P. ir D. Draugija rengia šokius subatoje, sausio 14, 1928, 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Bus geriausi muzikantai, nepatingėkit pagriežt. Linksmai praleisit vakarą. Atsilankykit kuoskaitlingiausia, o Birutės nariai nepamirš Jusų parengimų. Ižanga 35 centai ypatai. Visus kviečia rengimo komisija. (1—2)

AUTOMOBILIU INSURANCE!

LIETUVIAI! Užsiregistruokite ir inšiurinkite savo automobilį per visiems gerai žinomą lietuvių agentą L. J. Paulauską. Patarnavimas duodamas kuogeriausias. Užmokėjimui duodamos lengvos išlygos.

L. J. PAULAUSKAS
14 Vernon St. Worcester, Mass.
(prie "Am. Lietuvio")
Tel. Park 424

Lietuviai Tėmykite!

Taisom senus ir parduodam naujus automobilius. Kreipkitės šiuo adresu.

JONAS P. VAITKUS,
768 Main St., Worcester, Mass.
Telefonas Park 3642
Petras Puišys

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET

Gražus, įdomus paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

TREČIADIENY—"Broadway Madness" su Marguerite de la Motte ir Donald Keith.

KETVIRTADIENY — "The Heart Thief" su Joseph Schildkraut ir Lya de Putti. Mėgėjų vakaras. Dovanos $5, $3 ir $2.

PENKTADIENY — "Collegiate" su Alberta Vaughn. "The Beauty Parlor" ir Whispering Smith Rides."

ŠEŠTADIENY — "California" su Tim McCoy ir Dorothy Sebastian. "Whispering Smith Rides" ir "The Beauty Parlor."

Rodoma komedijos ir paveikslai iš pasaulio įvykių.

ŽODYNĖLIS

Greičiausia Išmokt Anglišką Kalbą

Turėdamas Kišenini Žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą, be kito pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina ..... 75c.

M. Paltanavičia,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

WILL DEGUTIS
15 ENGLEWOOD AVENUE,
Worcester, Mass.
Telephone Cedar 6126—M.

Darome kontraktus ant naujų namų ir taisome senus iš viršaus ir iš vidurio.

MALEVOS KRAUTUVĖ

Užlaiko visokios rušies pentų ir reikmenų namų pagražinimui. Savininkai yra patyrę malioriai, todel gali duot geriausį patarimą kaip ir kokią malevą tinkamiausia vartot.

Jei rengiatės malevot namus, kreipkitės pas—

Chesnar & Schuka
23 Millbury St.
Park 4925 Worcester, Mass.

PRATT ANGLIŲ KO.

"IŠRIŠA DEGANTĮ KLAUSIMĄ"

Old Company's Lehigh, King Philip Bituminous
95 Pleasant St.

Musų kostumerių patogumui, perkraustvsim centralinę raštinę į 35 Pleasant St. Telefonas Park 40, Worcester, Mass.

Raštinė atdara nuo 8 ryto iki 5:30 vak. Subatomis nuo 8 ryto iki 12:30 dienos.

COLUMBIA PHONOGRAPH MAŠINOS

Dabar Vienos Iš Garsiausių

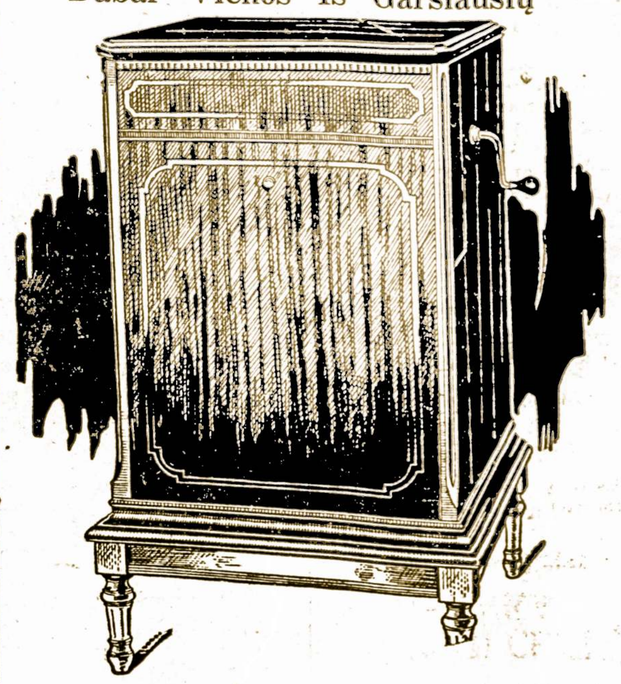

MODELIS No. 810 $300.00
MODELIS No. 710—$175.00
MODELIS No. 611—$115.00
MODELIS No. 800—$272.00
MODELIS No. 700—$160.00
MODELIS No. 601—$ 90.00

Kas iš "Amerikos Lietuvio" skaitytojų norėtų sau gerą grafofoną įsigyt, meldžiam kreiptis pas mus, Jųs gausite geriausias išlygas. Galime pristatyt bile kur Suvienytose Valstijose.

NAUJAUSI REKORDAI:

Įdainavo A. Vanagaitis, Piano Akompan. M. Jazavitas

16071 F—Karvutė A. Vanagaitis
Doleris "
16072 F—Sharkey Daina A. Vanagaitis
Munšainukas "
16073 F—Reikia Tept I ir II dalis A. Vanagaitis

ĮDAINAVO K. MENKELIUNIUTĖ

16075 F—Naktis Svajonėm Papuošta ir Bernužėli Nevesk Pačios

Taipgi kitokių rekordų katalogą galite gaut pas mus.

M. PALTANAVIČIA
14 Vernon St., Worcester, Mass.

RADIO SETAI

Mes užtikrinam geras pasekmes su setais.
Crosley Bandbox
Mohawk — Zenith
ir Amplex
Hanson & Son
117—119 Pleasant St.
Park 1895

GEO. BOEPPLE CO., INC.
600 Millbury Street

DEŠRŲ GAMINTOJAI

Išdirba dešras tikrai lietuvišku budu.

PARK 1489 PARK 1495

Mahoney ir Moynihar
ADVOKATAI
320 Slater Building,
Worcester, Mass.

JOHN C. MAHONEY,
JOHN MOYNIHAN:
Tel. Park 92
Park 2319

DR. TESSMER
Dentistas
306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės.
Tel. Park 3310

Tel. Park 2470
Res. Cedar 10045—J.

BEN. MENDELSOHN,
Advokatas

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.

390 Main St., Room 931—932,
Worcester, Mass.

WORCESTERIO
PENKIŲ CENTŲ BANKA
316 Main Street

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

ANDRESON AND PATTERSON

Urminiai pardavėjai Moxie Coca-Cola Welch's Grape Juice, Hire's Root Beer Cherry Smash Išdirbėjai ir pardavėjai saldainių, saldumynų, gražių skrynelių, vaisių, sirapų ir orangeade.

GARSUS CROWN QUALITY LEDAI
21 Bridge St., Worcester, Mass.
Tel. Park 5203 ir 5204

DR. FR. PUSKUNIGIS
38 Providence St. Worcester, Mass
Tel. park 6947
(Priešais Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčią)
Priėmimo valandos: 2 iki 4 popiet
6 iki 8 vakare

Pranas J. Bublys-Bobblis
LIETUVIS ADVOKATAS
638 Slater Bldg.
Tel. Park 2939

Namai, 51 Harlem Street,
(kampas Sterling St.)
Tel. Cedar 1768-M. Worcesteryj.